

ANLEGGSMASKINEN

NR. 6-2013 53. ÅRGANG

**KJEMPET MOT
FLOMMEN**

**ENTREPRENØR UTEN
MASKINER**

**BIL: TRANSPORTER
MED 204 HK.**

**MASKINTEST: WACKER
NEUSON 9503**

**Skjærer
museum i fjell**

KOMATSU

Call the experts® for
en maskin som tar hensyn til miljøet.

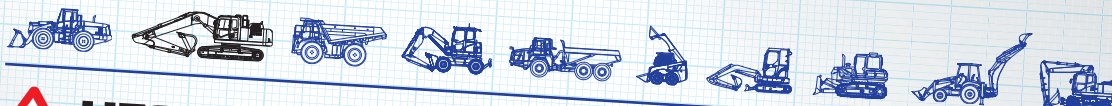
**KOMATSU
CARE**

NYHET!

PC210LC-10 – Nok et fantastisk tilskudd i Strek-10 serien

- Unikt dieselpartikkelfilter
- Lavt støynivå
- Lavt dieselforbruk
- Spaker integrert i førerstolen
- Optimalt førermiljø

Du kan stole på nyheten PC210LC-10!

HELSELBERG

Ulvenveien 84, Postboks 185 Økern, 0510 Oslo, Tlf. 22 88 72 00
www.hesselberg.no

Gar de mo en
L. og S. 2013

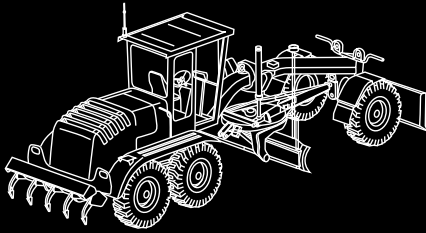
Nå har Norges beste nettverk blitt enda bedre

Nå har vi over 60 AdBlue-pumper og over 370 pumper med anleggsdiesel på våre stasjoner i Norge. Med tilgang til over 600 stasjoner i nettverket er du sikret å holde hjulene i gang. Her ser du forresten det nye designet på våre Truck- og Routexkort.

Velkommen til Norges beste nettverk av bensinstasjoner.

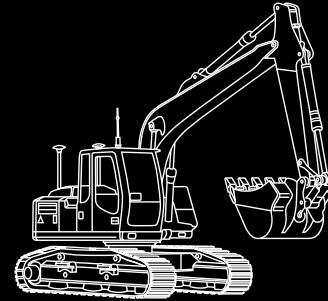
for veien videre

3D maskinstyring
med GPS, mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med laser,
ultralyd og tverrfall

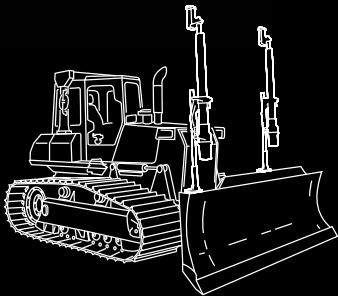

3D GPS
maskinstyring

2D maskinstyring
med enkel
eller grafisk display

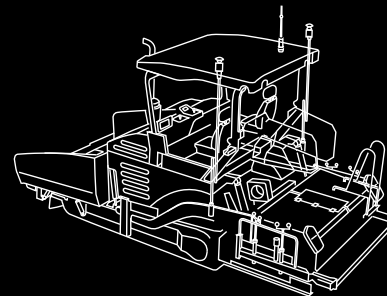

Full kontroll.

3D maskinstyring
med enkel GPS
eller dobbel GPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med enkel eller
dobbelt lasermot-
taker og tverrfall

3D maskinstyring
med mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med ultralyd,
skanner og tverrfall

Get Connected... siteLink

Utgiver:

Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon og annonser:

Pb. 505, Sentrum, 0105 Oslo
 Fred. Olsens gate 3, 0152 Oslo
 Tlf. 22 40 29 00 / Faks 22 33 31 89

I redaksjonen:

Jørn Söderholm, ansv. redaktør
 jorn.soderholm@mef.no
 Tlf. 22 40 29 19/416 55 220

Runar F. Daler, journalist
 runar.daler@mef.no
 Tlf. 22 40 29 22/482 46 412

Siri Ulvin
 siri.ulvin@mef.no

Merete Raabe Frantsen
 mrf@mef.no

Annonser:

Berit Kjølø
 bk@mef.no
 Tlf. 22 40 29 18/951 10 179

Grafisk utforming:

Kari H. Bijmolen
 kb@mef.no

Trykk: Kai Hansen Trykkeri

ISSN 0003-3715 - 53. årgang

Abonnement:

DB Partner AS - am@dbpartner.no
 Postboks 163, 1319 Bekkestua
 Konto: 1602.55.93417
 Pris: 595,- pr. år

FLOMMEN: Dette er E6 i Kvam. Side 15-19**PROSJEKT:** Museum sages i fjell. Side 20-23**MASKINTEST:** Wacker Neuson 9503. Side 30-33**NORDNORSK:** Anleggsfest i Tromsø. Side 50-53**Fagpressen**

INNHOLD

Nyheter**8****Kampen mot flommen****15****Sager museum i fjellet****20****Entreprenøren:****Spitsbergen Maskin****25****Maskintest:****Wacker Neuson 9503****30****Bil: LR Discovery 4 og****VW Transporter TSI****34****Graver med diger sugebil****38****Svensk entreprenør****uten maskiner****42****Anleggsfest i Tromsø****50****Kurs for avfallsfolk****54****Suksess for MEFA****55****Det skjer****61**

MEF - NYTT
Sidene 64-69

Arbeidsgiver:**Arbeidstid og fleksibilitet****61****MEF har ordet****63****MEF-nytt****64****Kryssord****71****Til slutt****72****Neste nummer****74**

Kompakthjullaster til konkurransedyktig pris!

Se vår hjemmeside for mer informasjon
www.abs-maskin.no

AT02307

TAKEUCHI

TW7, TW9, TW10

- Vektklasser 4, 5, 6 tonn
- I Norge leveres maskinene med Volvo kinematikk
- Topphastighet 36 km/t

ABS - MASKIN AS

Strandveien 20 A, 3050 Mjøndalen

Tel. +47 32 23 18 10 - Fax. +47 32 23 18 11

www.abs-maskin.no - post@abs-maskin.no

Forhandlere- og servicepartnere:

Forhandlere:

Gaasand Anleggsservice, Søfteland	56 30 11 00 / 97 51 16 45
Andreas Aarsvold, Klepp	97 56 43 45
Sangvik Service AS, Kristiansand	38 10 70 20 / 92 22 57 70
Storhamar Maskin AS, Hamar	62 53 20 63 / 95 81 31 02

Servicepartnere:

Trønderlag Trucksenter AS, Heimdal	73 82 79 00
	92 09 22 55
Steinly Hydraulikk, Kvaløysletta	91 83 22 65
Bardu Landbruksservice AS, Bardu	77 18 12 36

UTRYKNING: Når naturkrefter går berserk hiver anleggsfolk i nærheten seg rundt. Storåa gikk over sine bredder, og raserte Kvam for andre gang på to år. (Foto: Jørn Söderholm)

Jørn Söderholm

Hvor har de vært?

16 milliarder. Seksten tusen millioner kroner. Smak på det tallet. Har du noen anelse om hvor mye penger det er? Det er bokført gjeld i boet etter at Alpine Bau gikk i grøfta, i følge det media skriver om konkursen.

Hvor har byggherrene vært? De har skrevet kontrakter – en diger med Fellesprosjektet E6

Dovrebanen og to mindre med Statens Vegvesen – med et selskap som et år etter kontraktsinngåelse går konkurs med en gjeld på seksten tusen millioner kroner.

Norske entreprenører som ønsker å jobbe for Statens Vegvesen har i alle år fått «the evil eye» på seg fra etatens side, med tøffe krav til egenkapital. Vi vet ikke hvilke rutiner byggherrene har hatt i sjekk av økonomien hos utenlandske tilbydere, og det er for tidlig å rette kritiske pekefinger mot noen. Men det ser rart ut at

et utenlandsk selskap blir tildelt kontrakter av størrelser som det er snakk om her, og går konkurs et år etterpå. Veldig rart. Det blir ikke mindre rart sett i lys av Regjeringens hyllest av utenlandske entreprenører generelt.

Disse ordene skrives dagen etter at konkursen var et faktum. Mye er enda uklart om hva som skjer videre, på Fellesprosjektet og de andre prosjektene Alpine Bau er inne i. Fellesprosjektet har allerede signalisert at de vil gå i dialog med norske entreprenører. Det er gledelig i en sørgelig situasjon. Men det er helt klart at noen kommer til tape en god del penger. Vi håper Regjeringen og Samferdselsdepartementet kommer til å ta dette innover seg. Bare synd at en sånn lærepenge må bli så dyr for så mange.

Jørn Söderholm
anleggsmaskinen@mef.no

– HUSK Å KREVE SIKKERHET

Alpine Bau er konkurs. Arbeider på tre norske prosjekter har stoppet opp. Ansvarlig advokat Erling Erstad i MEF minner om entreprenørenes krav på sikkerhet. Prosjektledelsen venter på bostyret, men forbereder ny utlysning og dialog med norske entreprenører.

GARANTI: MEF-advokat Erling Erstad advarer mot å avtale bort underentreprenørs rett til garanti fra oppdragsgiver.

Tekst og foto

JØRN SØDERHOLM

ESPA / MINNESUND: Alpine Bau er konkurs. Den østerrikske entreprenøren har flere prosjekter i Norge, blant annet en av tre parseller på Fellesprosjektet E6 Dovrebanen. I tillegg bygger de bruene E6 Kåfjordbrua i Finnmark og E6 Nesbrua i

Trøndelag. Arbeidet er nå stoppet på alle tre prosjektene. De to bruprojektene skal etter planen være ferdig til høsten, mens det fortsatt er flere år igjen før Fellesprosjektet skal være ferdig, skriver Byggeindustrien. Alpine Bau har ikke etablert et eget selskap i Norge. Virksomheten her til lands er derfor direkte underlagt selskapet i

Østerrike. Gjelden i selskapet meldes å være på 16 milliarder kroner. Det var i skrivende stund uklart hva som skjer med selskapet og prosjektene det er involvert i. – Vi venter en viss pågang av medlemmer som er berørt av konkursen. Men vi har ikke hørt noe ennå, sa Erling Erstad til Anleggsmaskinen dagen etter

konkursen. Erstad er leder for juridisk avdeling i MEF.

Garanti

Dersom bostyret finner det lønnsomt vil det etter norsk entrepriserett være fullt mulig å kjøre videre og fullføre eksisterende kontrakt. Det er opp til bobestyrer å ta stilling til hvorvidt prosjektet skal fullføres eller ikke.

Vinnerverktøy for bygg- og maskinentreprenør bransjen!

Zirius Entreprenør er en kraftpakke som dekker den økonomiske prosessen en prosjektfokusert bedrift har behov for.

- ✓ Prosjekt med delprosjekt og prosjektstruktur (Avsnitt / Aktivitet)
- ✓ Time- og materiellregistrering for mannskap og maskiner (også på Web og Mobil)
- ✓ Løpende prosjekt etter forbruk eller fastprisprosjekt med kontroll på innestående
- ✓ Fakturering med inngående faktura eller andre dokumenter som vedlegg
- ✓ Dekker nye krav til elektronisk fakturering som bl.a. det nye statlige EHF formatet
- ✓ Elektronisk bilagsarkiv med OCR tolk og attestasjonsflyt
- ✓ Komplette regnskap som dekker alle regnskapskrav
- ✓ Maskinregnskap via eget anleggsregister

FORHANDLERE:

HC=DAHL
summen gir resultatet
www.hcdahl.no

partner
NORD NORGE
FREDRIKSTAD
HØNEFOSS – OSLO
www.zpartner.no

Les mer på www.zirius.no

DOKUMENTARKIV

Effektiviser dokumentflyten med OCR tolk og Attestasjonsflyt

PROSJEKT

Fastpris- eller løpende prosjekter med faktura etter medgått forbruk med bilag

ELEKTRONISK FAKTURA

Send og motta elektroniske faktura på EHF formatet via Zirius Aksess Punkt

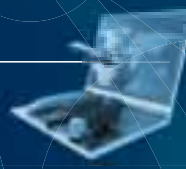
TRELAST

Fra saglinje til resultat. Utviklet via mangeårig samarbeid med trelastbransjen

ZIRIUS ORDRE & FAKTURA

Fra innkjøp og logistikk til ordre og fakturering

ZIRIUS REGNSKAP

For firmaer som ønsker å føre regnskapet selv til regnskapskontorer

PROSJEKTET: Arbeidene på det østerrikske firmaets parsell ved Mjøsa (bildet) stoppet 19. juni. (Foto: Statens Vegvesen)

– Det vil være det enkleste for involverte parter, og sannsynligvis det alternativet som gir minst tap. Denne konkurransen aktualiserer behovet for at entreprenører må kreve sikkerhetsstillelse fra oppdragsgiver. Konkursen på byggherre- og hovedentreprenørsiden setter ofte underentreprenører i en svært vanskelig økonomisk situasjon, da produksjonen skjer «på forskudd». Entreprenørens krav på sikkerhet er regulert i samtlige kontraktsstandarder, og er fastsatt til 15 prosent av kontraktssummen. Dette følger av samtlige kontraktsstandarder. Særlig NS 8515 og -16, som er standarden for underentrepriser. Men i praksis blir det alt for ofte avtalt bort, sier Erstad.

Også prosjektledelsen ventet i skrivende stund (20. juni) på en avklaring om hvordan bostyreren i Østerrike skal drive firmaet videre. Men prosjektlederen var da også i gang med en plan B: Å få hjelp av norsk entreprenørbransje. – Det vil si at vi utarbeider et nytt konkurransegrunnlag. Vi må ha en anbudskonkurranse, og da blir det antageligvis forhandlinger. Dette er en stor kontrakt som må videreføres, derfor har vi delvis gjort og holder på med forberedelser til dette, sier prosjektleder Taale Stensbye på Fellesprosjektet E6 Dovrebanen til Byggeindustrien. Alpine Bau fikk i mai i fjor kon-

trakt på å bygge 6,3 kilometer av en firefelts E6 mellom Minnesund og Brøhaug, inkludert en 630 meter lang tunnel.

Samtidig skulle det østerrikske selskapet bygge 5,2 kilometer med dobbeltsporet jernbane, i tillegg til lokalveier og gang- og sykkelstier. Kontrakten var i sin helhet verd like i overkant av 1,3 milliarder kroner.

Konkursen fører til at en rekke norske underleverandører taper penger. Byggeindustrien anslår tapene til rundt 30 millioner kroner. Blant de som taper på kollapsen er Sigurd Furulund AS, Håkanes Maskin AS, Kjell Foss AS, Feiring Bruk AS, TSL Transport Sentralen Lillestrøm, Tigre Auto AS, Bergems Maskin AS og Bøhmer Anlegg, skriver Byggeindustrien.

Hæhre AS har store kontrakter på andre deler av Fellesprosjektet, men sier til Drammens Tidende at de har både maskiner og folk klare til å overta etter Alpine Bau.

Fyllekjørt etter konkurs

Etter at konkursen var et faktum ble Alpine Bau-anlegget ved Mjøsa sikret og alt arbeid stanset på formiddagen. Dermed sto 150 anleggsarbeidere foreløpig uten jobb. Etter at sikringsarbeidet var avsluttet, valgte arbeiderne å ta seg en fest. Utover kvelden ble stemningen høy. Politiet fikk litt over midnatt melding om støy ved byggeområdet på Minnesund.

Politiet rakk aldri frem til festen. På veien møtte de nemlig ikke mindre enn tre promillekjørende maskinførere. Alle var arbeidere i Alpine Bau, sier operasjonsleder Petter Olausson i Romerike politidistrikt til Romerikes Blad.

Ettersom alle tre, to østerrikere og en tysk statsborger, hadde flybilletter hjem torsdag formiddag, ble de satt i varetekt. Alle hadde mellom en og to i promille.

Norgeodesi AS

SERVICE PÅ ALT - NÅR DU TRENGER DET!

Spectra en fallslaser

GL 412, en falls laser m/ fjernkontroll og mottaker m/mm avlesning.

14.900,-

Spectra alt i en laser

UL 633, universal Laser - for alt: Eks.: plan, 2 faller, grøfte-, interiør-, vertikal, lodd-laser. Inkl. fj.kontroll og mottaker m/mm avlesning.

23.900,-

Spectra planlaser komplett

LL 100, helautomatisk planlaser med manuelt fall. Komplet i koffert med lasermottaker, stativ og nivellerstang.

Alt i en koffert!

**KAMPANJE
5.950,-**

Trimble R10 HD-GNSS lett tungvekt

Kombinert med Trimble Visicon total stasjon gir det deg den perfekte dokumentasjons pakken. Klargjort for bl.a. NVDB felt koding.

Innbytte- og oppgraderings Kampanje nå

Eneste HD-GNSS!

Entreprenørpakken! Vår mest populære GPS- GNSS, Trimble GeoXR

Inkl. Access m/masseberegning direkte i felt!

- Superkompakt toppmodell, cm nøyaktighet direkte i felt
- GPS/GLONASS/SBAS
- 220 kanaler
- Innebygd 4G modem, Bluetooth og Wi-Fi
- 5MP kamera med Autofokus
- Lang driftstid
- Opsjon for Veistikking m.bl.a. fri flis
- Leveres komplett med stang og ekstern antenne

**pakkepris
129.000,-**

Alle priser er eks. mva.

Norgeodesi AS

Hovedkontor:

Ringeriksveien 155 - 157
Postboks 91,
1313 Vøyenenga
Tlf: 67 15 37 80
Faks: 67 15 37 99

Avd.: Bergen Liamyrene 20, 5132 Nyborg

Tlf: 55 53 87 40 Faks: 55 53 87 41

Avd.: Trondheim Terminalen 10, 7080 Heimdal

Tlf: 72 59 92 80 Faks: 72 59 92 85

Avd.: Sandnes Kvernelandsv. 143B, 4323 Sandnes

Tlf: 51 81 18 70 Faks: 51 81 18 78

BYGGER OPP KAPASITET

Norske entreprenører melder om mye ledig kapasitet. Samtidig er de optimister som ansetter folk og kjøper utstyr.

TREND: Sjeføkonom Stein Gunnes peker på en positiv trend blant MEF-medlemmenes forventninger.

Tekst og foto

JØRN SØDERHOLM

OSLO: Det er ett av funnene i MEFs siste analyse av anleggsbransjen. MEFs konjunkturbarometer viser at høsten 2012 var preget av en viss pessimisme, men at optimismen nå er tilbake. Bedriftene melder generelt om god ordresreserve og at de har planer om å gå til anskaffelse av nye maskiner. Når det gjelder ansettelsesplaner blant MEF-

bedriftene, så har det ikke tidligere blitt rapportert om et så høyt nivå på ansettelsesplaner som akkurat våren 2013.

Ledig

Men samtidig meldes det om mye ledig kapasitet blant MEF-medlemmene.

– Mange flere enn på lenge forteller om god ordresreserve. Veldig mange bedrifter har planer om å ansette flere og kjøpe mer utstyr, sammenlignet med motsatt planer. I dagens arbeidsmarked er det veldig krevende å ansette, spesielt ingeniører. Bedrifter kvier seg for å si opp eller permittere, fordi folk vil bli sugd opp av andre bedrifter, sa sjeføkonom Stein Gunnes i MEF på frokostmøtet der analysen ble presentert i begynnelsen av juni.

Omsetningen blant MEFs medlemmer viser en økt aktivitet i markedet, samlet sett. Den største veksten finnes innen bygging av VA. Men det er også betydelig flere bedrifter med VA som arbeidsfelt som melder om ledig kapasitet, sammenlignet med undersøkelsen som ble gjennomført høsten 2012. Dette kan skyldes oss en vinter med dyp tele, og at mye VA-arbeid i forbindelse med boligutbygging allerede er gjennomført. På vei- og jernbanesiden er det fortsatt utfordringer ved byggherre Statens Vegvesens og Jernbaneverkets håndtering av anbud. For Jernbaneverkets del er det vanskelig å få oversikt over kontrakter. MEF har tatt initiativ overfor Jernbaneverket til å få etablert en portal med oversikt over alle kontrakter i etaten, tilsvarende den oversikten Statens Vegvesen har.

– Det eksisterer en myte om at Jernbaneverket har bare store kontrakter. Men de har også mange mindre kontrakter, passende for vårt marked, sa Gunnes.

Han mener Statens Vegvesens system med anbudåpning gir god oversikt over antall tilbydere på ulike typer kontrakter. Den oversikten sier noe om attraktiviteten i ulike typer og størrelser av kontrakter. MEF ønsker på bransjens vegne en tilsvarende oversikt for Jernbaneverkets kontrakter. – Jernbaneverkets forhandlingssystem selv på små kontrakter gir en periode med usikkerhet. Statens Vegvesen legger alt ut åpent. Da er det enklere for entreprenøren å se hvordan han ligger an, sa Gunnes. Jernbaneverkets forhandlingssystem gjør også at man ikke uten videre kan sammenligne kontraktstildeling hos JBV med kontraktstildeling i regi av Statens Vegvesen.

A-K maskiner er landets ledende private leverandør av landbruksmaskiner, redskaper og anleggsmaskiner. Virksomheten er organisert som en landsdekkende kjede med 53 salgssteder, 480 medarbeidere og en omsetning på NOK 1.400 mill. A-K maskiner er en del av Bertel O. Steen konsernet.

A-K anleggsmaskiner er et selvstendig selskap under A-K maskiner og står for import, salg og service av produkter fra New Holland Construction, samt ledende utstyrsleverandør av skuffer, rototilt, slaghammere, lysutstyr m.m.

Vår nyetablerte organisasjon for salg av anleggsmaskiner er i en oppbyggingsfase og vi utvikler nå et landsdekkende salgsskema. I den forbindelse skal vi ansette 3 nye distriktsjefer for distriktene Aust-Agder/Vest-Agder/Telemark (Vigeland), Hedmark/Oppland/Buskerud (Kløfta) og Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag/Møre & Romsdal (Fannrem)

DISTRIKTSJEF ANLEGGSMASKINER

Ønskede kvalifikasjoner:

- » Salgsorientert relasjonsbygger med erfaring fra salg av kapitalvarer
- » God kjennskap til anleggsbransjen eller relatert bransje
- » Teknisk utdannelse (erfaring kan kompensere manglende utdannelse)
- » Maskinførerbevis
- » Gode IT-ferdigheter og noe engelskkunnskaper
- » Evne og vilje til selvstendig arbeid

Vi kan tilby:

- » En fantastisk mulighet til å bli med i oppbyggingen av et nytt salgskorps
- » Konkurransedyktige økonomiske rammebetingelser, med personlige påvirkningsmuligheter
- » Firmabil
- » Gode ansatte betingelser ved kjøp av bil/verkstedtjenester og butikkvarer fra A-K
- » Personalforsikringer og pensjonsordning

Ytterligere informasjon omkring stillingene:

Kontakt Direktør Anleggsmaskiner, Henrik Schiller på telefon 950 95 270.

Søknad med CV sendes henrik.schiller@a-k.no senest 15. juli 2013. Merk søknaden med stilling og distrikt.

www.a-k.no

HENGER ENDA MER ETTER

Siden 2010 har drøyt 41 milliarder kroner blitt investert i fylkesveier. Men ingen vet hvor mye vei som er bygget for de pengene. Og vedlikeholdsetterslepet er større enn noen gang.

UNDRE: Næringspolitisk rådgiver Håvard Almås i MEF lurer på hvorfor politikerne ikke er interessert i hvor mye vei som bygges.

Kontrakter i regi av Statens vegvesen (2013)

	< 2 mill. kr	2-4,9 mill. kr	10-29 mill. kr	30-39 mill. kr
Antall kontrakter	13	79	49	62
Samlet verdi (mill. kr)	18,5	559,4	1000,0	1000,0
Tilbydere per kontrakt	3	4,4	4,4	4,4
Andel av alle kontrakter	8	47%	47%	47%

	60-99 mill. kr	100-199 mill. kr	200-299 mill. kr	> 300 mill. kr
Antall kontrakter	4	5	5	5
Samlet verdi (mill. kr)	289,0	289,0	289,0	289,0
Tilbydere per kontrakt	5,5	5,5	5,5	5,5
Andel av alle kontrakter	2%	2%	2%	2%

– 41,5 milliarder er investert i fylkesvei siden reformen i 2010. Men ingen kan si hvor mye vei som er bygget for de pengene. Pr i dag er det ingen som vet hvor mange kilometer ny fylkesvei som er produsert siden 2010. Det sa næringspolitisk rådgiver Håvard Almås i MEF da han la frem MEFs halvårsanalyse i begynnelsen av juni. Problemet ligger i KOSTRA, statistikkverktøyet som skal gi oversikt over ressursinnsats, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner.

– Fylkeskommunene og Statens vegvesens regionskontor er ikke pålagt å rapportere produksjonstall for fylkesveinettet til et sentralt register, slik det gjøres for riksveiene. Det er mulig at fylkene selv sitter på produksjonstall, men det har vist seg å være veldig vanskelig å få tak i disse tallene. Det gjør det umulig for oss å måle effekten av fylkenes ressursbruk ute på veiene. Dette er uakseptabelt med tanke på hvor store beløp som faktisk har blitt investert, sier Håvard Almås.

Forundret

Han er forundret over at ikke politikerne viser større interesse for hvor mye vei som faktisk har blitt bygget. MEF har orientert Vegdirektoratet, Samferdselsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og KS (kommunesektorens interesseorganisasjon) om denne problemstillingen. – Vegdirektoratet har bekreftet at dette er vanskelig å få samlet inn produksjonstall, men så langt har vi ikke fått annen tilbakemelding enn at arbeidsgruppen som jobber med å utvikle KOSTRA skal se på dette til neste år. Vi mener det er alvorlig at statistikken er så mangelfull på dette området, og ønsker fortgang i arbeidet med å få på plass bedre tall, sier Almås.

Samtidig med halvårsanalysen ble et nytt MEF-notat om vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier presentert. Her er situasjonen mer begredelig enn noen gang.

– Det er fortsatt betydelige utfordringer knyttet til manglende vedlikehold av store deler av fylkesvegnettet. I februar i år kom Statens vegvesen med en rapport hvor det ble anslått at det vil koste om lag 45-75 milliarder kroner å fjerne forfallet og gjøre nødvendige oppgraderinger på fylkesvegene. Til sammenligning ble etterslepet estimert til 18,3 milliarder kroner i to kartlegginger gjennomført henholdsvis i 2003 og 2005, sies det i oppsummeringen i notatet.

I NTP er det signalisert at man vil bruke ti milliarder i opprustning av fylkesveinettet.

– Det er jo et positivt signal, men et lite beløp. Etterslepet vil bli større, og vokse fra et vedlikeholds- til et investeringsbehov. Der ligger det et enormt marked for våre medlemmer. Men vi er samfunnsmessig bekymret, sier sjeføkonom Stein Gunnes i MEF.

Nye tanker

Nye maskiner er svært følsomme for uren diesel. Ren diesel og dieselhygiene får stadig større oppmerksomhet. Vera Tank AS har nå lansert en ny generasjon stasjonære dieseltanker. Dette er stående tanker i PE, utstyrt med vannfilter, kondenssperre med partikkelfilter, 2" mekanisk overfyllingsvern. Tankene kan enkelt bygges om til dobbeltvegg, opplyser Vera Tank AS.

Vekst i bygge- og anleggsaktivitet og -omsetning

For byggsektoren var det en økning i produksjonen på 2,8 prosent fra 1. kvartal 2012 til 1. kvartal 2013 når man korregerer for antall virkedager i kvartalene.

Sett bort fra sesongmessige variasjoner, økte produksjonen i bygge- og anleggsnæringen med 2,2 prosent mellom 4. kvartal 2012 og 1. kvartal 2013. Produksjonen i byggsektoren fortsetter fjorårets utføring og sank med 0,9 prosent i 1. kvartal. Anleggssektoren derimot økte produksjonen med 5,9 prosent i samme periode.

Vekst i omsetningen for bygg og anlegg

Bygge- og anleggsproduksjonen fortsetter å øke. I 1. kvartal 2013 var produksjonen 4,0 prosent høyere enn i samme kvartal året før, ifølge virkedagskorrigerte tall. Med en økning på 7,2 prosent var det særlig anleggssektoren som bidro til den totale veksten i perioden.

Omsetningen i bygge- og anleggsvirksomheten var på 48 milliarder kroner i månedene januar-februar 2013. Det er en økning på 4,1 prosent fra tilsvarende periode året før.

Omsetningen innenfor næringen oppføring av bygninger var på 20 milliarder kroner i 1. termin 2013, som er en økning på 3,1 prosent fra samme periode i 2012.

A-K maskiner er landets ledende private leverandør av landbruksmaskiner, redskaper og anleggsmaskiner. Virksomheten er organisert som en landsdekkende kjede med 53 salgssteder, 480 medarbeidere og en omsetning på NOK 1.400 mill. A-K maskiner er en del av Bertel O. Steen konsernet.

A-K anleggsmaskiner er et selvstendig selskap under A-K maskiner og står for import, salg og service av produkter fra New Holland Construction, samt ledende utstyrsleverandør av skuffer, rototilt, slaghammere, lysutstyr m.m.

A-K anleggsmaskiner er i en oppbyggingsfase og vi utvikler nå et landsdekkende salgs- og servicenett. Vi søker i den forbindelse etter tre service-mekanikere, med base på Kløfta, Nærbø og Fannrem for å understøtte vårt salgskorps og yte service mot våre kunder.

SERVICE-MEKANIKER ANLEGGSMASKINER

Ønskede kvalifikasjoner:

- » Positiv og serviceorientert holdning
- » Fagbrev og erfaring fra bransjen
- » Maskinførerbevis
- » Strukturt, systematisk og selvstendig arbeidsform
- » Innstilt på reisedager; også kveldsoppdrag og helgeoppdrag

Vi kan tilby:

- » Gode økonomiske rammebetingelser, med personlige påvirkningsmuligheter
- » Ny servicebil
- » Gode ansattebetingelser ved kjøp av bil/verkstedtjenester og butikkvarer fra A-K
- » Personalforsikringer og pensjonsordning

Ytterligere informasjon omkring stillingene:

Kontakt Direktør Anleggsmaskiner, Henrik Schiller på telefon 950 95 270 eller Salgssjef Brukt Anleggsmaskiner Dag Tony Ludvigsen tlf. 909 34 154.

Søknad med CV sendes henrik.schiller@a-k.no senest 15. juli 2013. Merk søknaden med stilling og distrikt.

www.a-k.no

Finnmark opp, Agder ned

På fylkesnivå var det bygge- og anleggsbedriftene i Finnmark som hadde den største omsetningsveksten i 1. termin 2013, med en økning på 14,6 prosent fra samme periode i 2012. Bedriftene i Vest-Agder hadde derimot en nedgang i omsetningen på 8,3 prosent.

All omsetning i denne sammenheng er eksklusive merverdiavgift.

Kilde: SSB

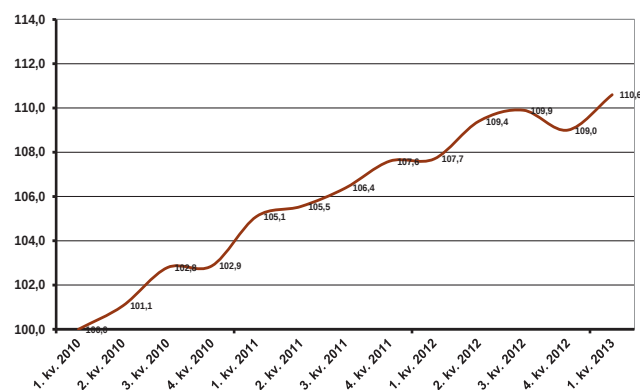
Skogsmaskinindeksen

Har du spørsmål, ta kontakt med MEF v/sjeføkonom Stein Gunnes, stein.gunnes@mef.no, tlf. 22 40 20 25. Kilde: NTNU

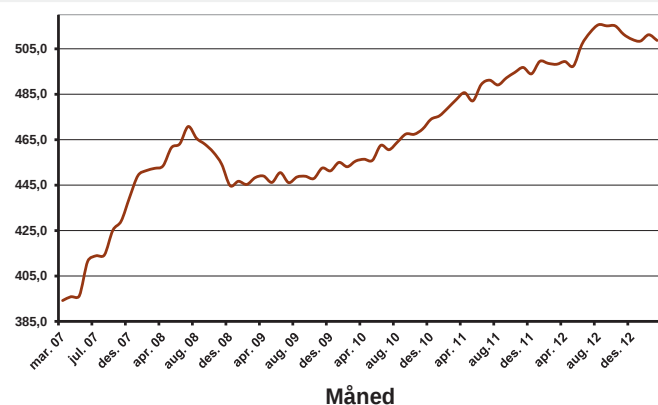
Anleggsmaskinindeksen

Indeksen omfatter kostnader vedrørende avskrivning, renter, reparasjon, vedlikehold og drift inklusiv førerlønn. Kilde: NTNU

Skogsmaskinindeksen

Anleggsmaskinindeksen

22 nye Volvo til Risa

STAVANGER: I slutten av mai Risa 22 splitter nye maskiner fra Volvo. Leveransen er den første i en ny og omfattende avtale som ble undertegnet tidligere i vinter.

– Det var en perfekt timing å få maskinene nå i mai, når vi endelig kan slå fast at vinteren er over og sommeren står for tur. Alle de 22 maskinene settes i produksjon omgående. Sjøførene er fornøyde, diesel- og vedlikeholdsutgiftene går ned og summen av dette må bli bra, sier konsernsjef Bjørn Risa fornøyd.

Avtalen strekker seg over en periode på ett år og gjør at Risa-konsernet har 59,5 prosent maskiner fra Volvo i stallen.

I tillegg til leveranse av gravemaskiner og hjullastere, er det også inngått Service og reparasjonsavtale opptil 10.000 timer.

FORNØYD: 22 maskinførere gleder seg til å gå på jobb.

Hybriden har landet

FRAKT: Her kommer byggenummer 1 av den nye maskintypen Oslo.

FAUSKE/OSLO: Den første av to Cat 336 E Hybrid SA Anlegg AS har bestilt ankom importørens hovedkontor 11. juni. Der blir den klargjort før den sendes til Fauske-firmaets anlegg.

Det er den aller første hybridmaskinen Cat har produsert. Hybridsystemet består av en ny hovedventil, en elektrisk og programmerbar hydraulisk pumpe samt en akkumulator som lagrer energien når maskinen svinger. Pon Equipment har solgt flere maskiner av samme type til norske kunder. Levering er forventet til høsten.

Samarbeid

BRUMUNDAL/JÆREN: Hymax AS i Brumundal og Gjerstad Products AS har nylig inngått en avtale om salg av HK-fester og redskaper til Hyundai gravemaskiner fra 12 til 30 tonn.

– Et tett samarbeid og jevnlig oppdatering av salgsprognoser sikrer at vi til en hver tid har de rette varene på lager og dermed kan sikre korte leveringstider, sier Tor Kjetilson Moe fra Gjerstad Products.

AVTALE: Gjerstad leverer utstyr til Hyundai 12 til 30 tonn. Denne skuffen hører til en større maskin enn det.

Melbye

Melbye Skandinavia er et ledende teknisk Skandinavisk salg- og markedsføringsselskap som leverer fremtidsrettede produkter og smartere systemløsninger for infrastruktur innen energi- og fibernett.

Hva er forskjellen mellom betong og plast?

Prøv brønnene våre så får du se!

Lang erfaring:

Melbye har lang erfaring med brønner og multikanaler i plast (HDPE). Vi har et av markedets bredeste sortimenter av brønner med lokk for kabelforlegning og kan tilby over 200 ulike modeller.

Klar til bruk – med en gang:

Multikanalene legges rett i grøften og grøften fylles igjen - i motsetning til tradisjonelle løsninger hvor betongen har lang herdetid. Multikanalene har suverene egenskaper med hensyn til belastningen de tåler.

Din grossist på Vann og Avløp

*Ahlsell Norge AS har 50 avdelinger rundt
i Norge og er totalleverandør på VA.*

HAVBRUK

VA-PROSJEKT

VANNKRAFT

GEOPRO

Vi har stor kompetanse innen spesialavdelinger som Havbruk, VA-prosjekt, Vannkraft, Geopro, Verktøy og Elektro. Avdelingene har lang erfaring med produkter og løsninger innen sitt fagområde.

ahlsell.no

ahlsell
gjør det enklere å være fagmann

AKTUELT | FLOMMEN PÅ ØSTLANDET

Dette er E6 gjennom Kvam

MASKINER I KAMP

Et jordras fylte opp elva Storåa, og vannet måtte finne andre veier. Det gikk hardt ut over Kvam i Gudbrandsdalen. Lokale entreprenører kjempet hardt mot vannmassene.

STENGT: Elva Storåa fant seg nytt løp gjennom Kvam. Løpet gikk blant annet rett over E6. Hjullasteren er fra Åge Haverstad AS.

OVERVANN: Rørdeler fra VA-anlegget lenger opp i bygda fløt med flomvannet gjennom sentrum.

ÅPNE: Med gravemaskiner forsøkte man å åpne elveløpet igjen.

Tekst og foto

JØRN SØDERHOLM

KVAM: Den siste uken i mai ble temmelig våt for store deler av Sør-Norge. Sterk nedbør og snøsmelting førte til jordras og flom mange steder. Østerdalen og Gudbrandsdalen ble hardest rammet. En periode var Norge nærmest delt i to på grunn av vei og jernbane stengt som følge av vannet.

Å si at det ene stedet ble hardere rammet av flom enn det andre er vanskelig. Men Kvam i Gudbrandsdalen var nok stedet som opplevde flommen mest drama-

tisk de dagene i slutten av mai. Elva Storåa som går gjennom bygda gikk over sine bredder. – Det var store nedbørsmengder, og dagene forut hadde det vært mye snøsmelting. Grunnen var bløt og tung. Det begynte antakelig å skli på frost og berg, gikk ut i Storåa og fylte opp elveløpet, forteller Stein-Roger Lium. Han og broren Thomas driver entreprenørfirmaet Brødrene Lium AS i Kvam. De kastet seg i maskinene da elva nærmest revnet, og rant rett gjennom et stort boligfelt og Kvam sentrum. Mens befolkningen i området ble evakuert jobbet lokale anleggsfolk febrilsk med gravemaskiner,

KOLONNE: En av Haverstads maskiner kommer til unnsetning. Den måtte av maskintraileren, hjelpes gjennom elveslammet på E6 og belte en kilometer langs E6 til elva.

lastebiler, dumpere og hjullastere for å begrense skadene.

Rekvirert

– Vi hadde utstyr i nærheten, og ble rekvirert av kommunen og politiet. Vi begynte å grave i åa for å få ut massene som vannet tok med seg fra raset. Samtidig prøvde vi å plastre med stein langs breddene for å styre vannet.

– Hvor mye stein ble det kjørt på?

– Aner ikke. 10-15 lastebiler og dumpere kjørte sammenhengende utover kvelden og natta. Men det hjalp lite.

– Var dere forberedt på dette? Hadde dere noen form for beredskap?

– Nei, ingen spesiell beredskap. Men jeg hadde en dårlig følelse i forkant. Jeg kjørte rundt og så. Hadde en følelse av at det kunne bli dramatisk, forteller Lium.

Selv kjørte han rundt i en Volvo 160 hjulgraver og prøvde å lede vannet på riktig vei.

Det var nokså kaotiske tilstander i Kvam den kvelden, med mange mennesker som jobbet på mange steder. Åge Haverstad AS ble tildelt en rolle

ERFARNE: Kampen mot vannet var en jobb for erfarne karer. Mannen i gulgrønt er Torbjørn Klevstadlien, maskinfører hos Brødrene Lien AS. Her blir han vitne til at hans eget hus blir ødelagt av flommen. Maskinføreren i hytta er fra NVE.

MOBILISERING: Alt disponibelt utstyr og personell var i sving.

som ”hovedentreprenør”, som koordinerte folk og maskiner fra andre foretak. Brødrene Lium jobbet på timer, på oppdrag fra Nord-Fron kommune og Haverstad. Stein-Roger Lium er ikke bekymret for økonomien etter den dramatiske jobben.

– Nei, det går nok greit. Vi har ikke fakturert enda. Det er jo en naturskade. Forsikrings-selskapene og Staten må dekke kostnadene.

– Hvor mange timer ble det snakk om?

– Det kommer litt an på hva man regner med. Men det var

nokså intenst da det sto på som verst, sier Lium.

Hager

Da vi snakket med ham i midten av juni var han i gang med reparasjoner etter flommen.

– Nå om dagen går det mest i private hager. Dette arbeidet betales av huseiernes forsikrings-selskaper, sier Stein-Roger Lium.

Senioringeniør Wiggo Houmb i Norges Vassdrags- og Energidirektorat berømmer befolkningen i Kvam og lokale myndigheter for måten flommen ble taklet på. Han er full av lovord for den innsatsen lokale maskinentreprenører la ned

INNLEID: Stein Olav Brendemoen i O. B. Brendemoen AS var en av entreprenørene som jobbet på spreng. Han kjørte på oppdrag fra NVE.

i kampen mot vannet.

– Den innsatsen var helt avgjørende. Vi var heldige med at det var flere lokale entreprenører i området med utstyr tilgjengelig. De skjønte alvoret og kom til uten særskilt utkalling. Det ble lagt ned en enorm innsats for å redde verdier og liv. Lokale entreprenører og maskinførere viste en utrolig vilje til å stå på døgnnet rundt. Man må ha vært oppe i en sånn situasjon for å forstå hvilken påkjenning det er, sier Houmb.

Han og kolleger fra NVE var tilfeldigvis i Kvam-området for å gjøre undersøkelser i forbindelse med et planlagt prosjekt i etterkant av flommen i 2011. At flommen ble så dramatisk denne gang hadde delvis sammenheng med flommen for to år siden.

– Det ble mye vannføring i en trang dal, med mye løse kanter og områder som ikke var stabile etter flommen i 2011. Dermed var det mye masser som ble skylt nedover mot Kvam sentrum. Det største problemet var ikke mengden vann, men massene som la seg i elveløpet. Det la seg i bruer, og elveløpet ble nesten utlignet. Dermed måtte vannet gå utenom. Vi måtte konsentrere oss om å prøve gi vannet fritt løp.

Kaotisk

– Det så temmelig kaotisk ut når dette pågikk. Spesielt onsdag kveld. Hvem hadde ledelsen?
– Det er alltid politiet som har kriseledelse. Det ble etablert et ko. Det kan til tider se kaotisk ut når det kommer inn så mye folk og maskiner. Det var nok et system i det, selv om det ikke

virket sånn. I et slikt tilfelle er det først og fremst politiet og kommunen som har ledelsen. Vi gir vanligvis bare faglige råd. Men ettersom vi tilfeldigvis var i Kvam bisto vi også med operativ ledelse av arbeidet, sier Houmb.

Anleggsleder Erling Myhre i Åge Haverstad fikk en sentral rolle i kampen mot vannet.

– De første dagene var det mye kaos. Det var ikke godt å ha oversikt. Jeg hadde ledelsen for våre folk, og samarbeidet med andre firmaer. Sammen prøvde vi å komme til elva for å rense elveløpet, sier Myhre.

Åge Haverstad AS var i gang med forberedende arbeider til et E6-prosjekt i Gudbrandsdalen, og hadde tungt utstyr tilgjengelig rett over dalen fra Storåa. Da elva gikk over sine bredder ble Haverstad utkalt av NVE, og rykket inn med alt tilgjengelig utstyr. En 55-tonner var den største maskinen firmaet hadde i området. Flom-innsatsen handlet ikke bare om å prøve å få kontroll på elvevannet.

– Onsdag kveld og natt bisto vi Røde Kors med evakuering av beboere. Vi brukte hjullaster for å frakte folk over vann i strøm så sterk at det var umulig å gå til fots over, forteller han.

Skytteltrafikk

Torsdag morgen hadde Åge Haverstad AS 28 mann i arbeid under Myhres ledelse. Fem gravemaskiner jobbet i og ved elveløpet, og 11 vogntog kjørte stein i skytteltrafikk mellom Kvam og Vinstra.

– Onsdag fikk vi hente stein lokalt av Statens Vegvesen. Men der ble det tomt på kvelden, og

vi måtte hente stein fra Vinstra.

– Hvor mye stein ble det kjørt?
– Det er jeg usikker på. Vi har ikke telt opp ennå. Men det ble kjørt flere tusen kubikk bare torsdag. Fredag hadde elva gått ned såpass at vi kunne hente masser der. Vi har i etterkant kjørt 50-60 000 kubikk stein fra elva innover i Storådalen for å reparere veien, sier Myhre.

– Hvem hadde ledelsen da dette sto på?

– Ingen, egentlig. Det var en krevende situasjon. Jeg hadde ledelsen for våre egne folk, sier han.

MEF-entreprenøren Brødrene Lium AS fra Kvam var et av firmaene som kjørte på oppdrag fra Haverstad under flommen. O. B. Brendemoen var også i arbeid, på oppdrag fra NVE.

– I en sånn situasjon; hvor viktig er det å ha maskinførere som tenker sjøl? Og hvor viktig er ledelsen når det står på?

– Vi er heldige, og har mange sjølstendige folk i selskapet. Når det koker rundt ørene, med mange folk rundt som ber om at det ene og det andre blir rettet, så snakker de rett til maskinførerne. Da er det viktig å ha en ledelse med noenlunde oversikt, som prioriterer innsatsen. Her var det mange flinke folk fra mange firmaer. De trådte til, og jobbet natt og dag i flere dager.

– Var noe av dette farlig?

– Jeg føler ikke at vi har stått i fare for å ofre livet. Men det er klart at når man står i elva og føler seg fram i flomvannet, så er det jo en fare for å velte. Vi brukte bare erfarne folk. Dette var ikke noe for lærlinger og uerfarne maskinførere, sier Erling Myhre.

GRAVESKUFFER? SNAKK MED KNUT! TLF. 33 43 02 46

Hammerplater Dykningskuffer Pusseskuffer Graveskuffer

HOLGER'S AS

ANDEBU NÆRINGS-PARK
3158 ANDEBU
TEL: +47 33 43 02 00
FAX: +47 33 43 02 01
POST@HOLGERS.NO

BOLIGFELT: Flommen herjet stygt med et boligfelt i Kvam sentrum.

SKYTTELTRAFIKK: Dumpere og lastebiler kjørte i skytteltrafikk med stein.

MASSER: Dagene etter flommen ble 60 000 kubikk henter ut av elveløpet for å reparere veien i dalen.

TRAVELT: Det ble noen lange og travle dager. Dette er Stig Terje Moen i en hjulgraver tilhørende Per Ole Strandheim.

PLASTRING: Mange tusen kubikk med stein gikk med i intense plastringsforsøk for å prøve å bremse elvas herjinger.

912D
Slik du kjenner den i dag
912DS
Med fjærende framaksel...

facebook
Hydrema i Norge - 912 dumper

www.hydrema.com

HYDREMA
8520 JEVNAKER

SALG:
Bjørn M. Eriksen 911 99 692
Heinz Sween 406 13 993

SERVICE, VERKSTED OG DELER: 913 14 010

922D
Med 600-90x30,5 dekk
922D
Vegvrenner/
Med 20,5x25 dekk

SAGER MUSEUM UT AV FJELLET

**Norsk Reiselivsmuseums nybygg sages,
sprenges og graves ut av fjellet.**

BYGG: Diamantbelagt wiresag, anleggsmaskiner og sprengstoff er de viktigste verktøyene i byggingen av Norsk Reiselivsmuseum.

BAS: Ole Nordbotten har gjort alle borer. Her laster han steinmasser, som går til å bygge en molo.

SLIK: Norsk Reiselivsmuseum skal stå ferdig til påske neste år.

LÆRLING: Joar Tveit (19) er lærling i anleggsmaskinførerfaget. Han har fått mye god erfaring av å være med på oppdraget i Balestrand.

INNE: Granittisk gneis fra bergknausen i Balestrand blir en viktig del av innredningen i museet.

Tekst og foto

IJØRN SØDERHOLM

BALESTRAND: Med praktfull utsikt over Sognefjorden ligger Kvikne Hotell. På nabotomta er en bergknaus i ferd med å bearbeides til det ugjenkjennelige. Store flater både vertikalt og horisontalt er saget ut av berget. Da vi besøkte Balestrand i slutten av mai var folk og maskiner fra Magne Hafstad AS i Førde travelt opptatt med å ta ut steinmasser fra det som ser ut som rom skåret ut av fjellet.

Og det er nettopp det det er.

– Det er et oppdrag vi har for Åsen & Øvrelid AS. Jobben består i å skyte ut berg etter saging, og frakte steinen til en molo. Selve sagingen gjøres av fjellsagefirmaet Diamant Wireteknikk AS fra Halden, sier Ole Nordbotten (33). Han er maskinfører og bas for Magne Hafstad AS på prosjektet.

Stov

Prosjektet har en deadline på utgangen av mai til å bli ferdig med saging,

VOLUM: Totalt 7 000 kubikkmeter fast fjell sages, skytes og løftes ut.

FØR START: Denne bergknausen blir museum til neste år.

MASKINFØRER: Hallvard Flaten (23) kjører gravemaskin og lastebil hos Magne Hafstad AS. Her monterer han hammeren for å gå løs på berget inne i hjørnet i bakgrunnen.

skyting og massetransport, for å beskytte turisttrafikken mot støv og støy. Statsbygg er midt i byggingen av det som skal bli stoltheten til Norsk Reiselivsmuseum, Nordens første og eneste i sitt slag. Bygget skal i hovedsak romme utstillingsareal, auditorium, magasin (lager), kontor, kafé og resepsjon.

Det er ikke bare innholdet som gjør dette museumsbygget spesielt. Her er også arkitekturen særegen. Nærmere bestemt materialbruken innvendig, der den nevnte bergknausen i Balestrand sentrum står sentralt.

Vegger mot terrenget er skåret ut av bergknausen, og hovedbæreveggene er frittstående skiver av fjell. Begge deler vil være godt synlige i publikums- og utstillingsarealene.

– Hovedideen ved å benytte fjellet i arkitekturen er å skape en særegen attraksjon koblet til opplevelsen av norsk natur. Berggrunnen er granittisk gneis med lyse farger og vakre tegninger, sier byggherre Statsbygg om prosjektet.

Sagingen er gjort med diamantwire på skinnegående sagemaskiner. Utstyret er utviklet av Diamant Wireteknikk AS selv. Sagewiren går i 100 km/t, mens sagemaskinen trekkes på skinner for å dra sagewiren gjennom berget. På større veggflater kan det sages mellom fem og ti kvadratmeter pr time.

Arbeidet på museet foregår tett innpå bebyggelse og folk i Balestrand. Det har gitt utfordringer for entreprenøren.

Presisjon

– Sprengningen har vært spesielt utfordrende, siden det skjer så kloss opp til naboer. Dette er sprengning med ”kirurgisk presisjon”. Vi har sprengt oss i flere paller nedover. Tre nivåer, med fire meter i slengen, sier eier og daglig leder Magne Hafstad.

Presisjonsarbeid med maskiner og sprengstoff er krevende, og Hafstad har sendt flinke folk til Balestrand.

– Både skytebas og maskinførere må vise presisjon. Ole Nordbotten har boret alt der inne. Arnstein Råheim har gjort det meste av sprengningen, sier Hafstad.

Prosjektet har en total kostnadsramme på 77,5 millioner kroner. Førdefirmaet Åsen & Øvrelid AS er hovedentreprenør.

Sprengning og massetransport er et oppdrag på seks millioner kroner for Magne Hafstad AS, og omfatter rundt 7 000 kubikkmeter fast fjell. Byggingen ble satt i gang i fjor høst, og bygget skal stå ferdig til påske i 2014.

SmartDok

har skapt begeistring
siden 2007!

Siden oppstarten har vi gjort flere tusen små og store oppdateringer. Nå gjør vi en som virkelig synes. Vi sier TAKK til alle våre kunder, og VELKOMMEN til nye.

www.smartdok.no

NORGES NORDLIGSTE MASKINENTREPRENØR

Man skal være både eventyrlysten og litt spesiell for å forlate hjemstedet på Vestlandet, flytte til Svalbard og starte maskinentreprenørvirksomhet. Et kjedelig A4-menneske skal Kai Edgar Trædal (48) i hvert fall ikke ha på seg å være.

At han skulle starte egen maskinentreprenørvirksomhet var nok ikke planen fra begynnelsen av, da Trædal flyttet til Svalbard. Det var nemlig kullgruvene der oppe som lokket ham. Svalbard og Longyearbyen har som kjent vært et gruvesamfunn siden begynnelsen av 1900-tallet, og fremdeles genererer gruvedriften til Store Norske Spitsbergen Kulkompani halvparten av årsverkene i byen. Det var i Store Norske at Trædal fikk jobb da han flyttet til øygruppen i Nordishavet en augustdag i år 2000.

Fra Sogn til Spitsbergen

Anleggsmaskinen møter maskinentreprenøren på hans «kontor», en brakke nede ved sjøen i Longyearbyen. – Hva fikk deg egentlig til å flytte opp hit? undrer vi.

– Nei, det har jeg lurt på selv mange ganger, sier han og ler.

– Jeg jobbet som lastebilsjåfør og var på vei til Hyllestad for å hente frossen ørret da de ringte fra Store Norske og sa jeg kunne få jobb der. Faren min jobbet en sesong i gruvene der i 1963, så det var nok det som gjorde at jeg fikk ideen om å søke om jobb på Svalbard, forteller Trædal, som opprinnelig er fra Gulen i Sogn og Fjordane.

– Den siste arbeidsplassen jeg hadde før jeg kom hit, var som trailersjåfør hos Johs. Lunde i Stavanger. Jeg har vokst opp blant lastebiler og gravemaskiner, og husker spesielt godt en gammel gul Volvo traktorgraver. Faren min hadde et eget selskap, Brekke Maskinstasjon, som boren min driver den dag i dag. Selv har jeg fagbrev

Kubota Kai Edgar Trædal i 1,8 tonneren.

Fare I sjørnens rike

som maskinfører, og har kjørt både gravemaskin og lastebil. I perioder har også jeg jobbet i Brekke Maskinstasjon, forteller han.

Kubota cabriolet

Så fikk han altså ideen om å prøve lykken på Svalbard, et valg som tydeligvis viste seg å være godt, ettersom han fremdeles er der, 13 år senere. Selv er han imidlertid litt i tvil, som vi skal se.

– Jeg så vel på det som en utfordring å dra opp hit. I likhet med de andre som begynte i Sveagruva, fikk jeg først kontrakt på seks måneder, men etter fem måneder fikk jeg tilbud om fast ansettelse som gruvearbeider. Så en dag, jeg tror det var i 2006, kom jeg i kontakt med selskapet Gruve 3 AS, et selskap som drev med guiding av turister i den nedlagte Gruve 3 like utenfor byen. De tilbød meg oppdrag i forbindelse med noe vedlike-

hold inne i gruva, hvis jeg stilte med utstyr. Så jeg kjøpte en 1,8-tonners Kubota gravemaskin – som jeg har ennå – og tok på meg vedlikeholdsarbeid i gruva den vinteren. Jeg måtte ta av hytta på Kubotaen for å få den inn i gruva, forteller han.

– Det som deretter skjedde, og som var bakgrunnen for at jeg startet egen bedrift, var at våren kom og jeg måtte ut med maskinen fordi turistsesongen begynte. Det førte til at folk så maskinen min stå ute og jeg fikk flere henvendelser om jeg ville ta på meg ulike oppdrag. Jeg sa jo ja til det, og siden har det bare balla på seg, smiler Trædal lurt.

Kabler og instrumenter

Spitsbergen Maskin, som firmaet heter, tar på seg alle slags oppdrag, og har også utført noen store jobber.

– Den aller første jobben gikk ut på å grave fram gamle fjernvarmerør for lokalstyret her, som tilsvare kommunen på fastlandet. Siden har jeg hatt en lang rekke prosjekter. I 2010 hadde jeg alt grunnarbeid for oppføring av innflygingsinstrumenter til flyplassen her, for Avinor. Jobben var på Gunnarberget i Svea og gikk hovedsakelig ut på graving, pigging, utjevning og komprimering. Året før fikk jeg i oppdrag å legge ned fiberrør (kabler) til alle husstander i Longyearbyen, en jobb jeg hadde i underentreprise for Troms Kraft, mens Telenor var oppdragiver. Det var en stor jobb for meg, og hele sommeren gikk med til den, forteller han.

Busselskap

I tillegg til entreprenørvirksomheten, har Trædal fått flere ben å stå på. Han driver nemlig også et eget busselskap – Spitsbergen Buss AS.

– Jeg har totalt seks busser, og det meste av driften går ut på å leie ut til turister som skal på tur. Jeg har ingen oppdrag for det offentlige; kun privat. Jeg kjører litt selv eller leier inn andre som kan kjøre de timene det er nødvendig, forteller han.

– I tillegg har jeg en fast ansatt, Morten Ivarsen fra Jylland i Danmark, som kjører Svea-bussen. Det er et fast transporttilbud for gruvearbeiderne til og fra flyplassen her i Longyearbyen, som kjøres på hverdager. Jeg er også i ferd med å opprette en avdeling i Gulen i Sogn og Fjordane, som broren min skal drifte. Jeg har sendt en buss ned dit allerede.

Tøff konkurranse

Trædal har altså skapt seg en karriere nesten ved en tilfeldighet i det som må sies å være et av Europas mest avsidesliggende samfunn. Likevel må

han nok finne seg i å operere i skyggen av den langt større maskinentreprenøren LNS Spitsbergen AS (som igjen er datterselskap av Leonhard Nilsen & Sønner AS); en tilværelse han lever godt med, men konkurransen er tøff.

– Det er klart det er en utfordrende å være en liten bedrift i konkurranse med et stort, dominerende selskap, sier han.

– Som enmannsbedrift tar jeg stort sett på meg mindre jobber, men jeg må konkurrere om hvert eneste lille oppdrag. Jeg har også faste snøryddingsjobber om vinteren, blant annet for SAS Radisson Blue og Spitsbergen hotell, samt noen privatpersoner og småbedrifter. I tillegg tar jeg det som dukker opp av småjobber fortløpende. Alt i alt er det få fordeler med å drive virksomhet her oppe sammenlignet med fastlandet, til tross for at det er momsfritt. Det er meget kostbart, mange utfordringer, selvsagt mye mer tele og mindre jobber. Men det er jo litt annerledes her oppe, noe som også gjør det spennende.

Flytte hjem?

– Det er ikke til å legge skjul på at jeg savner Vestlandet av og til – til og med regnet, fortsetter han og ler.

– Det er bra miljø her på Svalbard, selv om det kanskje var enda bedre da jeg kom opp hit for snart 13 år siden. På fastlandet har man til gjengjeld mye større kontaktflate. Jeg ser derfor ikke bort fra at jeg på sikt kommer til å flytte hele driften, med maskiner og det hele, hjem til Gulen. Det kan kanskje også være aktuelt å jobbe sammen med broren min. Men kanskje blir jeg værende her. Den som lever får se.

Fakta om Spitsbergen Maskin

Maskiner: 3 gravemaskiner (Sunward 9-tonn, Sunward 2,8-tonn, og Kubota 1,8 tonn), en gammel Volvo hjullaster og to krocklifter (DAF og Scania).

Fornøyd Kai Edgar Trædal med den første maskinen han kjøpte; en 1,8-tonners Kubota-graver.

KATO HD308 USV - ny 8 tonner i serie V

- Japansk velkjent kvalitet
- Driftssikker og pålitelig
- Monobom
- Unik løftehøyde
- Høy stabilitet
- Servicevennlig

*Ta kontakt
for et godt
tilbud!*

MOTORSALG

Tlf 55 52 60 50

www.motorsalg.no

Er rask og effektiv fremdrift viktig?

Da bør du velge Basal og Basal Pipelifter.

Design: www.prenten.no | 120315

– kontinuerlig innovasjon og produktutvikling innen VA

Hjulmaskin til by og land

KOMPAKT, STER

K OG SMIDIG

Etterspørselen etter mindre hjulgravere øker. Samtidig har flere maskinprodusenter sluttet å lage slike. Derfor kan dette godt bli en populær maskin. Med kompakt form, firehjulsstyring og tredelt bom går den godt der det er trangt.

STYRING: WN 9503 har styring på alle fire hjul.

BRA: Godt dekkende skjerm er heldigvis standard utstyr.

Karakterboka

Hytte

Sikt	4
Plass	4
Ergonomi	4
Instrumentering	4,5
Inneklima	3,5

Hydraulikk

Følsomhet	4
Raskhet	4
Styrke	4
Motor og drivlinje	
Transporthastighet	4,5

Service

Daglig service	4,5
Tilkost ved service	4
Totalt snitt:	4,1

Tekniske data

Tjenestevekt:	10 500 kg
Motor:	Deutz
Effekt:	74,9 kW / 102 hk ved 2400 o/min
Maks hastighet:	40 km/t
Lydnivå hytte:	79 dB
Ekstern lydnivå:	101 dB
Gravekraft skuffe:	40,3 kN
Maks gravedyp:	3,95 m
Maks tømme høyde:	5,93 m
Maks rekkevidde:	7,6 m

Standard utstyr

- Doserblad
- Air condition
- Automatgass
- Påfyllingspumpe
- Tredelt bom

Pris: 950 000 kroner, inkludert HK-feste og graveskuff.

Mer informasjon: Wacker Neuson Norge.
www.wackerneuson.no

- + Smidighet
- + Sikt
- + Firehjulsstyring
- + Mindre maskin på hjul

- Transportpedal
- Vanskelig å endre hastighet
- Tankingslange
- Plassering hovedstrømbryter

Maskintester

ROBERT NYLUND

Foto

LARS-OLOF TANDBERG

Maskinen har god rekkevidde. Ettersom den er liten vil man gjerne flytte ut tyngdepunktet. Men det gjør at maskinen blir litt lengre. Jeg hadde gjerne sett at doserblad og støtteben hadde sittet litt nærmere maskinen. Da hadde den blitt enda mer smidig og lettmanøvrert.

Hytte

Sikten framover er god, tross svingbar bom. Døren mangler et vindu som kan åpnes. Det gjør på den andre siden at sikten er utrolig god gjennom døren, der vinduet går helt ned til gulvet. Listen mellom øvre og nedre frontrute er gjennomsiktig og knapt synlig. Dette er noe for andre produsenter å ta etter.

Speilene gir god sikt til sidene og bakover. Minus for vindusviskermotoren, som sitter på frontruten og tar bort sikt. Dessuten er vindusviskerens dekningsområde veldig lite.

Gode håndtak gjør åpning og lukking av døren fra førerstolen enkel. Men knoppen for å frigjøre døren i åpen stilling kunne vært litt større. Det hadde ikke skadet om defrosteren hadde et ekstra utblås, høyere oppe. Frontrute er veldig lett å skyve opp i taket. Faktisk den letteste jeg har prøvd. Føreren må huske å slippe rattstammen bakover når ruta tas ned igjen, ellers risikerer man å skade ruta slik at den sprekker.

Alle knapper og kontroller sitter lett tilgjengelige. En finurlig løsning er en knapp som stiller om kontrollen av styringen, slik at den går motsatt av normalt. Det er bra for førere som synes det er vanskelig å tenke motsatt når man har styrehjulene bak.

Plasseringen av pedalene er litt forvirrende. Til høyre for rattstammen sitter brems og fotgass. Til venstre sitter transportpedal og pedal for den tredelte bommen. Normalt sitter transportpedalen lengst til høyre. Ettersom de fleste førere er vant til dette kan det være farlig i en panikksituasjon. Fotgass behøves ikke. Ta den bort, og flytt transportpedal dit i stedet.

Hydraulikk

Det tok en time eller så med kjøring før jeg ble kjent med maskinen. Deretter opplevde jeg den som følsom, rask og sterk. Spesielt for å være en såpass liten maskin. Med fullt utlegg på aggregatet kan det være litt vanskelig å holde jevn bunn de første to desimeterne, men deretter er det ingen problemer.

TILGANG: God adgang for daglig ettersyn. Men det kunne vært bedre for tilgang til å skru.

SIKT: God utsikt gjennom døra veier opp for manglende vindu til å åpne.

KOMPAKT: Det meste på maskinen er kompakt. Også multidisplayet.

KONTROLLER: Testeren er fornøyd med knapper og brytere.

Motor og drivlinje

Motoren kjennes sterk til å være en så liten maskin. Den drar godt under transport, også i motbakker. Makshastigheten på 40 kilometer i timen er bra hvis det er langt mellom arbeidsplassene. Det er unødig knotete å endre hastighet ved transport. Det hadde vært bedre med en vriknott der man velger mellom ulike stillinger.

Service og daglig tilsyn

Motorluken åpnes enkelt. Alle vedlikeholdspunkter nås lett fra bakkenivå, hvilket gjør daglig service enkel. Minus for at hovedstrømbryteren sitter lengst inne i motorrommet. Strømmen skal kuttes ved brann, og jeg hadde ikke vært særlig innstilt på å stikke hånda lengst inn hvis det brenner i motoren.

Den eneste ulempen ved service er at generatoren sitter under turboen. Da må man vente til maskinen er helt kald før man begynner å skru.

Det er bra at skjermer er standard, og at de dekker hele overdelen av hjulene. Det gjør maskinen lettere å holde ren.

Slangen for tanking er tungvint å håndtere, og den er plassert slik at det er en risiko for at slangen kommer borti den varme eksosputta.

PEDAL: Fra venstre: Transportpedal, bompedal, brems og fotgass. Transportpedalen burde vært helt til høyre.

PÅ FØRSTE KLASSE

TREKK: Land Rover Discovery er skyss på første klasse for maskineiere som skal komme seg mellom maskinene. Den kan godt ta med en av dem på henger også.

Den koster det samme som en god åtte tonns graver. Men den gir deg førsteklases skyss

Tekst og foto

I JØRN SØDERHOLM

Du kjører mye bil på jobben. En god del av det på anleggsveier eller andre ruskete forhold. Bedriften har det greit økonomisk. Og ikke minst: Det er du selv som avgjør hvilken bil bedriften skal kjøpe eller lease, og som du skal bruke. Da er sjansen stor for at Land Rover Discovery står høyt på ønskelista. Med god grunn.

Kjøreegenskaper

At bilen er veldig, veldig god å kjøre er en viktig grunn til det. Den er stor og tung. Nærmere bestemt drøyt 1,8 meter høy, 4,8 meter lang og 2 580 kilo tung før last. Tillatt totalvekt på bilen er 3 240 kilo, og den skal kunne trekke 3 500 kilo henger. Den går som toget, uansett underlag. Hvis luftfjæringen kjøres helt opp blir bakkeklaringen gode 31 cm, mot 18 cm normal bakkeklaring i landeveismodus.

Vi fikk dessverre bare kjørt bilen på bare vårveier. En tur innom et grustak var ikke i nærheten av å sette bilens offroadegenskaper på prøve.

Økonomi

Land Rover Discovery 4 er like dyr som den er god å kjøre. Prislapp på over 600 000 (eks mva) for en toseters varebil er drøyt. Det er ingen dårlig gravemaskin du får for den summen.

Vel ute av butikken med bilen, så kommer også service i tillegg med

noen kroner. Fra null til 100 000 kilometer skal bilen etter boka ha tre servicer, som på merkeverksted i Oslo oppgis nær 22 000 kroner totalt (ordinær pris, eks mva). En fjerde service kommer på 104 000 km til ytterligere nær 9 000 kroner (eks mva).

Ingen billig fornøyelse. Men så er dette også bil for folk som bruker mye tid i bilen, og som vet å verdsette den tiden.

Motor og drivlinje

Discovery 4 leveres med tre ulike motoralternativer. To av dem er dieseldrevne V6ere på 3 liter. Vi kjørte den største av disse, SDV6 på 255 hk. Et deilig kraftverk av en maskin, som bare øser av et reservoar med hele 600 Nm.

Det finnes en mindre versjon av denne V6-dieselen, på 210 hk, samt en bensindrevet V8er.

Kreftene distribueres gjennom en åttetrinns automatkasse til konstant firehjulstrekk gjennom en transferkasse med konisk lamell differensialspærre. Diff-sperre av samme type på bakakselen kan leveres som ekstrautstyr. Dette er solide saker, laget for å tåle mye bank. Som seg hør og bør en stor firehjulstrekker fra øverste hylle byr Disco 4 på gode hjelpemidler for føreren. Enten underlaget er bratt nedover (HDC), eller glatt og bratt oppover (TC). Hovedverktøyet er Land Rovers Terrain Response system. Gjennom ulike innstillinger blir utveksling, bakkeklaring, traction control samt gir- og motorkarakteristikk tilpasset kjøring på henholdsvis glatt underlag som gress/grus/snø, mer vanskelige hindringer som gjørme/røtter eller innstilt på kravling gjennom sand og stein.

KONTORET: Førerplass for lange dager på farta. Kunne godt hatt flere rom for telefon og diverse småtteri.

Land Rover Discovery 4 SDV6 3,0

Pris:	Kr 800 000,-
Motor:	3,0 l V6 twin turbo, 255 hk, 600 Nm
Totalvekt/nyttelast:	3240 / 670 kg
Tilhengervekt:	3 500 kg

Vi liker:

- + Solid drivlinje
- + Komfort og oversikt
- + Sterk trekkvogn

Vi liker ikke:

- Høy innkjøpspris
- Dyr service
- Få rom til småting

MINITEST: VW TRANSPORTER EDITION TSI

For entusiastene

Hva skjer om VW setter motoren fra Golf GTI inn i en Transporter med 4Motion? En hel del.

Tekst og foto

I JØRN SØDERHOLM

Vi har hatt gleden av å kjøre 160 mil med en av de friskeste kreasjonene i Volkswagens T5-serie. Nærmere bestemt Transporter Edition 2,0 TSI 4Motion.

Edition er en design- og utstyrspakke som blant annet inneholder 17- eller 18-toms hjul, diverse utstyr og litt spesielle fargekombinasjoner. Edition leveres med flere motor- og drivlinjekombinasjoner.

Automat

Vi har prøvd den barskeste av disse, med en to liters bensinmotor på hele 204 hk., koblet til VWs gode DSG 7-trinns automatkasse. Motoren er den samme som brukes i Golf GTI, men med noe lavere trimmingsgrad og karakteristikk til å passe en større bil.

For det første, så går den bilen som en kule. Akselerasjon, fart og trekraft nærmer seg GTI-klasse. Bakkene fra Lærdal opp til Hemsefjellet går som en lek. 600-700 kilo henger bak bilen merkes knapt.

Når kommer over den barnslige gleden over så mye hester som sparker i fra, så setter man større pris på en annen egenskap: Støyen. Det vil si fraværet av støy. Bensinmotoren er svært så stille av seg. Det gjør bilen veldig lite slitsom å kjøre, selv en hel dag.

Men som du sikkert allerede har gjettest, så har den kraftige motoren sin pris: Forbruket. 1,06 på mila var det laveste forbruket vi målte, på langkjøring med lite last. Med henger målte vi drøyt 1,2 liter på mila, med nokså nøktern bruk av høyrefoten. Det gir dyrere kilometre enn en Transporter Blue Motion med TDI-motor. Men det er ikke så hakekende galt, tatt i betraktning at det er en bil med god plass og komfort, med sterk bensinmotor og automatgir og firehjulstrekk.

SPESIELL: Transporter Edition med 204 hk er en fryd over Sognefjellet sist i mai.

FØRERPLASS: Lange dager her er ingen stress.

Vi liker:

- + Stillegående
- + Sterk og kvikk

Vi liker ikke:

- Kan bli dyr i forbruk

Borhammere

Balder-45

V.nr. 10876

Vår kraftigste bensindrevne borhammer. Leveres med bærestropp, pluggnøkkel, lite verktøysett og transportkasse i finer. Vekt 11kg, borkapasitet opp til 40mm. Bruker SDS-Max bor.

18.900,-
eks. mva.

Ekstratilbud ut juli!

2 stk. 20mm og 1 stk. 25mm bor inkludert i prisen.

Loke-26 4T

V.nr. 11986

Ny bensindreven borhammer med støysvak Honda 4-takts motor. Leveres med pluggnøkkel, lite verktøysett og transportkasse i finer. Vekt 6,5kg, borkapasitet opp til 26mm. Bruker SDS-Plus bor.

13.900,-
eks. mva.

Ekstratilbud ut juli!

2 stk. 20mm bor inkludert i prisen.

2.900,-
eks. mva.

V.nr. 10952 - Lasermottaker

Smart lasermottaker med mm-visning! Mottakeren har dobbelt display, kraftig lyd og lys-signal, valgfri nøyaktighet på 0,5-1,0-2,0-5,0 og 10mm. Levers med bruksanvisning og holder.

3.695,-
eks. mva.

V.nr. 12298 - Disto D510

Ny laser avstandsmåler med Bluetooth! Nøyaktighet $\pm 1,0$ mm. Rekkevidde opp til 200 meter. Kikkertsikte med 4x zoom. IP65 - støvtett og beskyttet mot vannsprut. 360° tiltensor. Smart gratis app.

545,-
eks. mva.

V.nr. 12201 - 50 meter målebånd

Japansk kvalitetsmålebånd med høy slitestyrke og meget høy nøyaktighet. Støt og slagfast hus med gummiert håndtak og spiss. Nylonbelagt bånd i stål. Lengde 50 meter.

Vei- og oppmålingsspray

Blinkens vei- og oppmålingsspray

Malingen er vannbasert og er den mest miljøvennlige på markedet. Fäes i fargene hvit, sort, gul, rød, fluor blå, fluor rosa, fluor grønn og fluor orange.

Innhold 500ml. Pris pr. kartong (12 stk.) kr 540,-

Ekstratilbud ut juli!

Ved kjøp av minimum 2 kartonger får du med gratis kort spraypistol.

Tilgjengelige farger:

5572 - Hvit
1369 - Sort
1370 - Gul
1372 - Rød
1373 - Fluor. blå
1374 - Fluor. rosa
1375 - Fluor. grønn
1376 - Fluor. orange

pr. boks
45,-
eks. mva.

UAV fra sveitsiske senseFly!

NYHET!**senseFly**

Komplett med programvare
199.000,-
eks.mva.

Fremtidens landmåler finner du i lufta over deg!

eBee UAV fra sveitsiske senseFly!

eBee er en lettvektet «Unmanned Aerial Vehicle» (UAV) som flyr automatisk og uten hjelp fra brukeren. Du legger inn det området du ønsker å fotografere enten før eller når eBee'en er i lufta. Alt du trenger å gjøre er å sette i batteriet og kaste den opp i lufta. Deretter ordner den resten av flyturen selv; eBee kan ta av, fly og lande helt uten inngrep fra brukeren.

eBee tar bilder fra lufta, og med den inkluderte programvaren produserer den veldig gode ortofoto, 2D og 3D-modeller. Sammen med målte kjempunkter på bakken kan du få nøyaktighet ned mot 10 cm.

Bruk eBee for å raskt dokumentere større områder, selv der hvor det er vanskelig terreng.

- Landmåling
- Masseberegning
- Høydekurver
- Kontroll underveis i bygging og utvikling
- Håndtering og kontroll av infrastruktur
- Hurtig og kostnadseffektiv oppdatering av ortofoto over nødvendige områder
- Raskt overblikk over et ulykkesområde ved naturkatastrofe

Alt kommer i en liten og kompakt koffert, slik at du enkelt kan frakte utstyret med deg overalt.

Flere allerede solgt! Brukervennlig programvare! Ta kontakt for mer informasjon!

eBee UAV

eMotion 2 programvare
for kontroll og planlegging

Postflight Terra 3D-EB
profesjonelt kartprogram

GRAVER: Hadde du kommet til med gravemaskin her?
Klaus Sørensen graver ut en fjernvarmegrøft i et boligfelt
i utkanten av Oslo. Finn Robin Andresen bistår med
luftdrevet håndverktøy.

GRAVER MED VAKUUM

Trangt? Mye kabler og rør i bakken? Da er det duket for vakuumgraveren.

MAN TGS 480, fireakslet chassi. Påbygget kommer fra tyske Mobile Tiefbau Saugsysteme.

KABLER: Gravemaskinførerens mareritt er grei skuring for vakuumsugeren. Kabler og rør blottlegges enkelt og skadefritt.

Tekst og foto

I JØRN SØDERHOLM

OSLO: I en bygata i Oslo sentrum er en grøft i ferd med å graves ut. Med stor omhu og forsiktighet. I grunnen under gata går det nemlig et rikelig utvalg av kabler og rør med diverse bruksområder. Du har kanskje vært borti noe lignende?

En blå fireakslet MAN TGS 480 med et kraftig påbygg og en fjernstyrt bom helt bakerst står parkert bak et sikringsgjerde ved grøfta. Det er en av to biler tilhørende Norsk Vacuumgraving AS på Vinterbro.

I arbeid høres den ut som en Airbus A380 under takeoff. Den ser ut som en litt rar slamsuger, men er egentlig en gravemaskin. En grov

slange suger opp alt av stein, jord og grus som det roterende munnstykket graver løs. Kabler og rør avdekkes skadefritt, sakte men sikkert.

Krafse

Noen dager tidligere, i et gammelt boligfelt på Bjørndal ved Oslo. Den samme bilen graver ut en grøft til fjernvarmerør. Det er tett mellom husene. Grøfta går kloss i husveggen, under en terrasse. Terrassebordene er tatt av, men bjelkelaget ville satt en effektiv stopper for å jobbe med gravemaskin. Vakuumgraveren gjør jobben der det eneste alternativet ville hakke, krafse og svette.

Bilen er bygget av tyske Mobile Tiefbau Saugsysteme GmbH. To kraftige vifter lager trykk som suger inn all masse som ligger foran

SUGER: Idyllen langs E6 er gjenopprettet. Sugebilen rydder opp etter flommen.

MINIGRAVER: En selvgående, fjernstyrt minigraver er koblet rett på sugeslangen.

sugerøret. Denne maskinen går et par skritt lenger enn "vanlige" super-sugere, som tar slam, korn og løse grusmasser. Her går relativt store steiner inn, og det roterende munnstykket graver løs faste masser.

– Vi kan ikke konkurrere med gravemaskiner på utgraving av tomter. Men der det er trangt og utilgjengelig for vanlig gravemateriell er dette verktøyet på hjemmebane. For eksempel til punktgraving i forbindelse med rørbrudd eller grøftegraving der det ligger mye infrastruktur i bakken, sier driftsleder Klaus Sørensen i Norsk Vacuumgraving AS.

Tysk

Selskapet er først i Norge med å ta i bruk denne typen utstyr, som sies å være relativt vanlig lenger sør i Europa. I Tyskland og Frankrike er vakuumgraving mye brukt i byområder, på grunn av infrastruktur i bakken eller der det er vanskelig å bli kvitt masser for en gravemaskin.

PAKKET: Kulvertene er solid pakket av sand og stein etter flommen.

Vakuumgraveren har en egen oppsamlingscontainer på 12 kubikkmeter. Denne har tipp, og kan tømmes over i lastebil eller ekstern container hvis den fylles opp underveis i oppdraget.

Sugeeffekten sies å være ti ganger større enn de større slamsugerne vi kjenner i Norge. Sugelangen håndteres av en fjernstyrt, hydraulisk bom. Fra fjernstyringen kan operatøren også flytte bilen fram- og bakover. Til bruk i kjellere eller andre vanskelig tilgjengelige områder kan massesugeren suppleres med en liten, sekshjulsdrevet minigraver, der sugelangen fra bilen kobles på i bakkant. Dermed kan graveren dytte massene rett i slangen med skuffen sin.

Norsk Vacuumgraving AS fikk i midten av juni i oppdrag av Mesta å tømme 15-20 kulverter i Gudbrandsdalen for sand- og steinmasser. Kulvertene ble fylt igjen av flommen i slutten av mai.

Se video av maskinen i arbeid på www.youtube.com/anleggsmaskinen.

KOMATSU

KAMPANJE PÅ UNDERSTELL

Den beste KVALITETEN får du med originale deler fra Komatsu!

HESELBERG

Ta kontakt for gode kampanjepriser
på stål og -gummibelter

MASKINENTREPRENØREN SOM DROPPET MASKINENE

**Andreas Pettersson er maskinentreprenør i Sverige.
Etter at han kvittet seg med maskinene begynte sel-
skapet å vokse. Og det er ikke en svenskevits.**

Tekst

I LARS-OLOF TANDBERG

Foto

I RYNO QUANTZ

KNIVSTA, SVERIGE: – Det finnes allerede mange gode maskinentreprenører. Jeg innså at jeg er best på administrasjon, kundebehandling, skape kontaktnett og problemløsning. Maskinene fikk gå da jeg forsto hva som er min styrke. Og foretaket vokste, sier Andreas Pettersson. Han er eier og daglig leder i selskapet JAP Entreprenad.

Det er en del av sannheten, men det ligger mer bakom.

En av Sveriges mest usannsynlig (maskin)entreprenører, JAP Entreprenad, holder til i Knivsta litt nord for Stockholm. Dette er kanskje den rareste reportasjen

hos en maskinentreprenør som bladet Maskinentreprenøren noensinne har gjort. Her er ingenting som det pleier å være, og hele kulturen i selskapet minner mer om noe du kunne funnet på en tannlegeklinikk i en større by enn hos en standard maskinentreprenør i Sverige.

Riktig

Stedet er riktig. Knivsta. Her finnes mengder av dyktige maskinentreprenører, servicefolk, leverandører og en genuin tradisjon. Alt normalt så langt. Adressen vi har fått går til et industriområdet i Knivsta, også det helt riktig.

Men så er det slutt.

Vel framme på adressen, Rubanksgatan 4, finner vi ikke en skuff, kran eller den minste gravemaskin. Helt tomt. Ja, det

ENDRING: Andreas Pettersson så framtiden bortenfor maskinene. Han ble i bransjen, men droppet ordet "maskin" i maskinentreprenør. Nå er han entreprenør som bruker maskiner ved behov.

KOMPETANSE: JAP Entreprenad har satset på en nyskapende blanding av kompetanse i selskapet. Tina Rosendahl er tidligere medieovervåker, Anna Ericsson er miljøviter og tidligere miljø- og helseverninspektør.

Spesialitet

Tips oss om firmaer med spesiell spisskompetanse, eller entreprenører som gjør ting "annerledes".
anleggsmaskinen@mef.no

ProAdm 5

Markedets kraftigste kalkyleverktøy for anleggskostnader

ProAdm 5 sørger for full oversikt over mann- og maskintimer!

Ta kontakt for en demonstrasjon

Citec Ring oss på 40 00 57 65 – citec.no

Tenkehetta.no

Geomatikk
geomatikk.no • 810 33 400 • firmapost@geomatikk.no

Spør - før du graver!

Geomatikk utfører gravemeldings- og kabelpåvisningstjeneste for mange kommuner, e-verk og andre eiere av infrastruktur. Registrer henvendelsene på vår kundeportal eller kontakt vårt kundesenter - se komplett oversikt på www.gravemelding.no

telenor Canal Digital
Landsdekkende informasjon

Vi tilbyr oppmålingstjenester

Vi tilbyr oppmåling og felldatafangst til bygge og anleggsentreprenører, rådgivende ingeniører og konsulenter, utbyggere, kommuner og ledningseiere.

- Stikking
- Masseberegning
- Grunnlagsnett
- Innmåling / terrengmodeller
- Deformasjonskontroll
- Eiendomsmåling

Sentral godkjenning
Tiltaksklasse 3

JAP Entreprenad valgte bort maskinene for å bli best på det mange maskinentreprenører prøver å løse ved siden av å drive maskiner.

JAP Entreprenad

Etablert: 2002

Hovedkontor: Knivsta

Omsetning: 10 millioner SEK

Maskinpark: Ingen

Ansatte: Fire

Virksomhet: Spesialisert på separate avløpsanlegg og VA-utredninger. Gjør også prøvetaking og –analyser av jord og vann, samt avløpsprosjektering og –installering.

Separate avløp

Boliger som ligger utenfor svenske kommuners virksomhetsområder er oftest ikke koblet til kommunale VA-anlegg. For disse boligene kreves tilkobling til separate avløp. Slike anlegg skal bestå av en slamutskiller og etterfølgende rensing.

finnes ikke en gang et skilt der det står JAP Entreprenad. Vi må spørre en person som ser ut til å være på vei inn i huset om han vet hvor JAP Entreprenad holder til.

Det vet han ikke. Vi må ringe og spørre Andreas Petterson hvor han er. Da kommer han. En glad, hurtiggående, nesten småløpende entreprenør som sier:

– Jaha, så du kommer derfra. Vi sitter her borte.

Og ”her borte” viser seg å være et bittelite rom med to skrivebord. Når vi presenteres for de ansatte er det ikke en synlighetsjakke eller et skjegg å se så langt øyet rekker. Tre unge, velutdannede jenter som samtlige ser ut til å ha unaturlig god sosial

kompetanse lyser opp og hilser oss velkommen. Moteriktig kledd er de, mer for å gå på byen enn på en jobb som har med anlegg og maskiner å gjøre.

Hva er dette?

Pappa

Men vi har kommet helt rett. Andreas Petterson startet foreta-

ket JAP Entreprenad i 2002. Her har det blitt jobbet med egne maskiner i mange år. Pappa er i transportbransjen, og har egen gravemaskin. Omtrent som det pleier å være.

– I ni år satt jeg i maskinene. Alt fra 1,5 tonns beltegraver til 26 tonns Liebherr. En del egne jobber, i blant for entreprenøren

VLØP: Prøverør med kloakk.

Lars Bäckström Entreprenad AB. Jeg kjørte også via formidlings-sentralen Arvidson & Olofsson. På det meste hadde jeg en Volvo hjullaster og tre gravemaskiner i selskapet, sier Andreas Petterson. Og det gikk bra, selv om Andreas Petterson kanskje ikke alltid var den ultimate maskinføreren.

– Jeg var flink til å kjøre maskin. Eller er. Men det tok ikke lang tid før jeg ble kalt ”verkaren” på jobbene. Jeg har vel alltid hatt meninger om hvordan saker og ting skal gjøres. Jeg ser hvilke forbedringer man burde gjøre i stedet for å gjøre som man alltid har gjort, sier han.

Så hva hendte siden?

Vi kommer til det. Men for å forstå hva som hendte siden, og hva som ligger bak det at en maskinentreprenør kaster om på hele sin virksomhet, så bør vi titte på Andreas Pettersons uvanlige bakgrunn. Vi begynner når han er ferdig med niende klasse i grunnskolen:

Musiker

Som talentfull musiker var ikke veien lang til Apples datamaskiner og tilhørende programvare for å lage og mikse musikk. Andreas ble raskt både imponert av og interessert i akkurat datamaskinenes kapasitet. Etter skolen gikk han helt enkelt opp til Apples hovedkontor i Sverige og fortalte at han var ledig og ville jobbe der.

– Jeg tror nok de syntes jeg var litt merkelig. Men det gikk veien. Snart ble jeg sendt til utdanning hos Apple i Cupertino i California, i nærheten av Silicon Valley. Jeg traff Apples grunnlegger Steve Jobs der. Etterpå kom jeg hjem og jobbet videre med systemteknikk, og løste problemer for kunder som brukte disse maskinene til musikkproduksjon, forteller han.

Her skulle vi kunne legge til at Andreas Petterson også har mikset for Miles Davis på Gröna Lund, men vi rekker ikke med alt heller.

Etter Apple ble det luftfarten. Nærmere bestemt Lufthansa. Og

det skulle godt ha kunnet fortsette på den veien, hvis ikke Andreas hadde overtalt Lufthansa til å betale for en yrkesutdanning som gjorde at han kunne sale om og gi seg inn i maskinentreprenørens bransje. Flybransjen gikk litt såsom-så etter terrorangrepet mot World Trade Center i New York.

– Jeg vendte meg til Bolandsskolan i Uppsala og tok en gymnasutdanning på to måneder. Siden var det bare å begynne å fylle førerboken med timer, forteller han.

Ja, man kan nok si at det ikke er den normale veien inn i bransjen.

Siden fulgte et antall år på ulike prosjekter med JAP Entreprenads maskiner. Helt til en dag. Kona dør. Andreas Petterson står der med to små døtre, og innser at det er slutt med å begynne å jobbe klokka 0630 på prosjekter i regionen.

Ansvar

– Det var en medvirkende faktor til at jeg måtte tenke meg om. Selv

om jeg allerede tidligere hadde forstått at jeg var bedre på andre ting enn å kjøre maskin. Jeg tar alltid stort ansvar og skal alltid løse saker som ikke fungerer. Etter at jeg hadde gått MEs* kurs om hvordan man legger separate avløp, så jeg også det der med tillatelse, riktige metoder, dokumentasjon, kontakt med miljøforvaltning og kunder. Det tar tid, og det er viktig at det blir riktig. Jeg innså der og da at jeg skulle kunne tjene mer på å levere kunnskap enn maskin. Jeg lærte meg denne administrasjonen, forteller Andreas.

Siden har det gått fort. JAP Entreprenad ble AS så sent som i 2011, men omsetter 10 millioner kroner på fire ansatte og null maskiner. Selskapet er nå spesialisert på separate avløp, men gjør også miljøutredninger og andre ting.

Blant de ansatte finner vi den høyskoleutdannede miljøviteren Anna Ericsson. Hun var miljø- og helseverninspektør, men Andreas lokket henne ut av Sigtuna kommune

og inn i selskapet sitt. På kontoret tar den tidligere optikerassistenten Linda Sidfält seg av kontakt med kunder og andre som vil ha raske og tydelige svar på alt som angår jobben. – Hvor lett er det å ta seg av sånt via mobilen i hytta på en gravemaskin, resonnerer Andreas. Og så har vi Tina Rosendahl, som arbeider med blant annet mediovervåkning og research. Hun er en viktig årsak til at JAP Entreprenads webside er lettbegripelig og informativ, på både svensk og engelsk.

Interesse

Det som gjør at JAP Entreprenad drar til seg uvanlig mye interesse akkurat nå er ikke bare denne talentfulle skaren av medarbeidere. Alle, inkludert de entreprenører som utfører selve installasjonene, er utrustet med det nyeste i Apple-teknologi. Alle har iPad og iPhones. Hver jobb og hver skjøt fotograferes og dokumenteres slik at det er synlig og lett tilgjengelig med den moderne teknikken.

– Jeg har laget et system for oss til våre datamaskiner, som alltid er strukturert og tydelig tilgjengelig. Det er en fordel for oss, og det skaper trygghet for alle. Vi arbeider egentlig med miljø. Og i dette selskapet har vi allerede mye kompetanse på det området, sier Andreas.

”Dessuten kan jeg nå se hvordan jeg kan skape jobb til andres maskiner heller enn å jage jobber til mine egne.”

Og mer kompetanse bygges på. Samtlige ansatte tar alle relevante og viktige utdanninger som bransjen krever. Kunnskapsoverføring pågår hele tiden. Det er et lite team, som fokuserer på muligheter mer enn hindre. – Før hadde vi maskiner, og det gikk bra. Men dette er enda bedre.

Vi leier det vi trenger. Da har vi alltid helt og rent utstyr som fungerer. Dessuten kan jeg nå se hvordan jeg kan skape jobb til andres maskiner heller enn å jage jobber til mine egne. Det er en helt annen sak, og mye bedre for meg.

Det finnes også en hel del å fundere på når det gjelder JAP Entreprenad utvikling. Kunnskap i alle former er alltid nøkkelen i ethvert framgangsrikt foretak. Personalet – humankapitalen – er det som bærer selskapet og skaper arbeidet. Maskinene er verktøyene. Noen innser at styrken ligger

i å kjøre maskinen bra. For andre ligger styrken i prosjektering og arbeidsledelse. For noen er det maskinteknikk og oppfinnsomheten som utgjør basen. Eller å kunne tilstrekkelig om alt. Ikke sjelden handler det om å finne det man kan bli best på. At man som maskinentreprenør skal ha mot til å kvitte seg med hele maskinparken men fortsatt forbli i bransjen, det er helt unikt for Sverige. Og kanskje ikke akkurat et råd å gi til andre.

– Jeg er problemløser. Det er min styrke. Det var jeg også i mine andre jobber. Jeg har funnet rett, sier Andreas.

Han regner med at selskapet om fem år har ytterligere fem ansatte, og har ekspandert til flere deler av Sverige.

*ME: Maskinentreprenørerna, MEFs svenske søsterorganisasjon.

Made by **CETEOR**
THE BOOST MAKER

**The most powerful
Boosters in the world
certified by NATO**

produsert i Belgia
importør: LIMACO As
www.limaco.no

tlf 330 50160
Bentsrudveien 2
3083 Holmestrand

LIMACO

post@limaco.no
www.limaco.no
man-fre 7 - 1630

Vi har skapt MaxWay for deg, ikke bare for dieselmotorene dine.

Det er du som skal tjene penger på at kjøretøyene og anleggsmaskinene dine fungerer med full kapasitet uten lange avbrudd på grunn av vedlikehold og reparasjoner – til tross for intensiv bruk under svært krevende forhold.

Derfor har vi hos Statoil Lubricants skapt den nye produktserien MaxWay, som består av høyteknologiske motoroljer med drivstoffbesparende egenskaper. De beskytter motoren ved ekstrem belastning og forlenger serviceintervallene samtidig som de overgår selv de strengeste kravene fra motorprodusentene.

Statoil Lubricants finnes der du er, nær virksomheten din, slik at du raskt får leveransene dine. Vi tilbyr et bredt og komplett produktsortiment for alle slags dieselmotorer, direkte fra eget laboratorium og egne fabrikker.

Vi ser frem til å hjelpe deg med å finne en løsning som utgjør en forskjell for deg – og selvfølgelig også for dieselmotorene dine.

Les mer på www.statoil.no/lubricants

MAXWAY ULTRA

Helsyntetisk dieselmotorolje av UHPD-kvalitet (Ultra High Performance Diesel). MaxWay Ultra oppfyller og overgår de aller siste og strengeste oljespesifikasjonene fra ledende motorprodusenter. Motoroljen er av høyeste kvalitet, utviklet for krevende driftsforhold innen et bredt temperaturområde. Produktene gir motoren din usedvanlig god beskyttelse, med spesiell vekt på bærekraft og renslighet. Lav viskositet gjør det enkelt å starte i kulde og sparer drivstoff.

MaxWay Ultra 5W-30

ACEA E4, E7, API CI-4.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-3, MAN M 3277, MB-Approval 228.5.

YTELSESNIVÅ: MTU Type 3, Cummins CES 20071/72/76/77/78, Deutz DQC IV-10/05, DAF HP1/HP2, Mack EO-N/EO-M plus, Renault RVI RXD/RLD-2, Iveco 18-1804 FE, Scania LDF

MaxWay Ultra E4 10W-40

ACEA E4, E7, API CI-4/CF.

GODKJENNINGER: Scania LDF-2/LDF-3, Volvo VDS-3, MAN M 3277, MB-Approval 228.5.

YTELSESNIVÅ: Renault RVI RXD/RLD-2, MTU Type 3, Cat ECF-1a, Cummins CES 20077, Deutz DQC IV-05/10.

MaxWay Ultra E6 10W-40

ACEA E6, E7, E9, API CI-4, Jaso DH-4.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-3, Volvo CNG, Scania Low Ash, MB-Approval 228.51, MAN M 3477, MAN 3271-1.

YTELSESNIVÅ: Renault RXD/RLD-2/RGD, Deutz DQC IV-10-LA, Cat ECF-1a, MTU Type 3, Mack EO-N, EO-M Plus, Cummins CES 20076/77.

MAXWAY

Dieselmotorolje av SHPD-kvalitet (Super High Performance Diesel). Motoroljen brukes i dieselmotorer med eller uten turbo, som belastes hardt og/eller drives med forlengede skiftintervaller. MaxWay oppfyller og overgår strenge oljespesifikasjoner fra ledende motorprodusenter. Det gir god smøring ved alle driftsforhold samt lavt oljeforbruk. Motoroljens brede spesifikasjoner gjør at den kan brukes til mange forskjellige dieselmotorer. SAE 15W-40 er mineraloljebasert,

og SAE 10W-30 og 10W-40 er semisyntetiske, noe som gir lavere drivstofforbruk og lettere start ved lave temperaturer.

MaxWay E9 10W-30

ACEA E9-10, E7-10, API CJ-4/SM/SN

GODKJENNINGER: Volvo VDS-4, MB 228.31, MAN 3575

YTELSESNIVÅ: Renault RLD-3, Mack EO-O PP, MTU Type 21, Cat ECF-3/ECF-2/ECF-1a, Deutz DQC III-10LA, Cummins CES 20081.

MaxWay E9 15W-40

ACEA, E9, API CJ-4/SM/SN.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-4, MB-Approval 228.31, MAN 3575.

YTELSESNIVÅ: MTU Type 21, 228.31, Cat ECF-3/ECF-2/ECF-1a, Deutz DQC III-10LA/DQC III-05, Cummins CES 20081, Detroit Diesel DDC 93K218, Renault RLD-03, Mack EO-O PP.

MaxWay 10W-30

ACEA E7, A3/B4, API CI-4.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-3, MAN M 3275, MB-Approval 228.3.

YTELSESNIVÅ: MTU Type 2, Cat ECF-2/ECF-1a, Cummins CES 20072/76/77/78 Deutz DQC III-05, Mack EO-M+, Renault RD/RD-2, Sisu Diesel TIER 3.

MaxWay 10W-40

ACEA E7, A3/B4, API CI-4/SL.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-3, MAN M 3275, MB-Approval 228.3

YTELSESNIVÅ: MTU Type 2, Cat ECF-2/ECF-1a, Cummins CES 20072/76/77/78, Deutz DQC III-10, Mack EO-N/EO-M+, Renault RLD/RLD-2, Sisu Diesel TIER 3, Global DHD-1, Scania LDF/LDF-2

MaxWay 15W-40

ACEA E7, A3/B3-10, A3/B4, API CI-4, API SL.

GODKJENNINGER: Volvo VDS-3, MB-Approval 228.3/229.1, MAN M 3275, Cummins CES 20072/76/77/78.

YTELSESNIVÅ: Cat ECF-2, ECF-1a, Renault RLD/RLD-2, Mack EO-N/EO-M Plus, Global DHD-1, Deutz DQC III-10, Sisu Diesel TIER 3, MTU Type 2.

POWERWAY

Mineraloljebasert motorolje for dieselmotorer med eller uten turbo. Anbefales for kjøretøy innen tungtrafikk, for entreprenørmaskiner og skogs- og jordbruksmaskiner, men kan også brukes i bensinmotorer. Denne motoroljen er utmerket hvis du har mange forskjellige typer kjøretøy.

PowerWay 15W-40

ACEA E2, API CF-4/SH/SG.

GODKJENNINGER: MB-Approval 228.1, MAN 271.

For veien videre

STATOIL

ANLEGGSFEST

PERFEKT: Dette er kjempegreier! Blandingen av maskiner, fest og moro er uslåelig, sier f.v. Halvard Johansen, Morten Killi og Lars Gabrielsen. Førstnevnte fra Harstad Maskin AS, de to siste fra Brødrene Killi AS.

4500 bygg- og anleggsfolk i Nord-Norge møttes til bransjefest i Tromsø. Arbeidsfellesskap fra Harstad vant prisen for beste anleggsprosjekt, og to lærlinger fra samme firma i Kirkenes vant nordnorsk mesterskap i maskinkjøring for lærlinger.

Tekst og foto

SONDRE F. KOHREN

TROMSØ: Tore Killi i Brødrene Killi AS kunne koste på seg sitt bredeste smil etter å ha stukket av med prisen for Nord-Norges beste anleggsprosjekt under Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse (NNBA).

Han tok imot prisen på vegne

av arbeidsfellesskapet der Brødrene Killi AS sammen med Nydals Maskinstasjon AS og Harstad Maskin AS har stått for arbeidet med fylkesvei 105 Kveøyforbindelsen.

Finale

I "finalen" stod det mellom dem og Målselv Maskin og Transport AS og deres arbeid med sammenbindingsveien på

E6 mellom Heia og Mauken. Men det var altså arbeidsfellesskapet fra Harstad som trakk det lengste strået. Killi er meget godt fornøyd med seieren. Han mener prosjektet viser hvordan lokale bedrifter skal drive for å kunne følge med i tiden og ta på seg for store jobber.

– Det er et flott høydepunkt

å få denne prisen. Det vi har gjort er lokal og regional tenkning i MEF sin ånd og viser at lokale bedrifter kan ta på seg større jobber enn de er klar over at de er kapable til, sier Killi.

Han tror måten å utføre et slikt samarbeid på er fremtiden for lokale aktører i bransjen.

I NORD

STAS: Tore Killi (i midten) smiler fra øre til øre etter å ha mottatt prisen for Nord-Norges beste anleggsprosjekt. Her sammen med administrerende direktør i MEF, Trond Johannesen og Vibeke Hemmingsen.

ARTIST: Robby Bosch fra Doosan Bobcat hadde uttrykt et sterkt ønske om å komme til Tromsø for å vise triks for skuelystne på NNBA.

VANT: Kevin Koppen fra Kirkenes ble beste nordnorske lærling i maskinkjøring. Her har han vært i grøfta for å kontrollere dybde og retning. (Foto: Arne Berg)

GRAVERE: Alle de store leverandørene hadde maskiner på demofeltet.

GENERAL: Messegeneric Herbjørn Nilsen er storformøyd med helga.

„...og utstillere som faktisk rapporterer at de selger bedre her oppe enn sørpå.

Herbjørn Nilsen

– Vi har vekt på HMS og hvordan vi skal takle nyvinning i bransjen. Ved å samarbeide på den måten bygger vi opp hverandres kompetanse, noe som gjør at vi alle hever oss. Dette er fremtiden for lokale bedrifter og jeg vil få med at selv om jeg henter prisen her, så er det på grunnlag av et solidarisk arbeidsfellesskap blant de tre bedriftene våre fortsetter Killi.

Unge talenter

Noen som absolutt er en del av fremtiden er Kevin Koppen, lærling i Kirkenes-firmaet Oscar Sundquist AS. Han ble kåret til beste maskinførerlærling i Nord-

Norge. Nummer to ble Krister Eliassen fra samme firma. Seks lærlinger fra landsdelen konkurrerte om tittelen i finalen som OKAB Nord-Norge arrangerte under NNBA. Det ble konkurrert med hjullaster og gravemaskin. Med hjullasteren ble finalistene testet i blant annet skifte fra grus-skuffe til pallegaffel, samt presisjonskjøring langs en merket løype. Kjøringen foregikk på tid, og det ble gitt trekk hvis maskinen berørte kjeglene som markerte løypa. Med gravemaskin ble det gravd grøft ned til en bestemt dybde. Gravingen foregikk på tid og det ble trekk for avvik fra

definert dybde og retning.

For å komme til finalen har det vært gjennomført kvalifisering i alle fylkene i Nord-Norge. De to beste fra hvert fylke gikk til finalen. Finalen ble gjennomført i samarbeid med Hesselberg Maskin AS, og vinneren får tur til fabrikk i Tyskland.

Marte Solli (20) fra Mba Entreprenør AS og Magnus Nøren (21) fra Stokvik & Nøren i Svolvær, kapret førsteplassen i byggfag i henholdsvis betong og tømring.

– Dette var det jeg kom hit for, så når det gikk såpass bra må man vel kanskje ta seg en liten fest i kveld, sier Nøren.

Sosial suksess

I tillegg til å være en profesjonell møteplass for bygg- og anleggsbransjen er NNBA en sosial arena hvor man møter kolleger over en

kaffe og slår av en trivelig prat.

– I tillegg til at vi gjør en jobb her er det sosiale mye av grunnen til at vi kommer hit. Det er trivelig å møte andre i bransjen på en slik måte, både her på messa og senere på kvelden, sier Dan Trulsen i Trulsen Maskin, Målselv.

Sammen med Einar Kvile, Jan Mathiesen, Rune Lindbu og Kjell Sørensen gleder de seg til felles messefest senere på kvelden.

– Vi må vel kontrollere at Mack-ølet beholdt den gode smaken etter at de flyttet ut av byen, forteller Kvile til humrende latter rundt bordet.

Det sosiale er nettopp noe messegeneric Herbjørn Nilsen har ønsket å vektlegge under messa.

– Vi legger stor vekt på det sosiale når vi planlegger denne messa. Bransjen samles her for en helg og da skal vi ha det trivelig sammen, sier han.

VERA ADR TANKER FOR DIESEL

Stabelbar

1000,
2000,
3000 liter
tanker.

VERA TANK

Tlf. 92 41 98 00

veratank.no
info@veratank.no

DELTAKERNE: Nord-Norges utvalgte maskinførerlæringer. F.v. Hans-Arne Lydersen fra Bulldozer Maskinlag AS på Sortland, Krister Eliassen fra Oscar Sundquist AS i Kirkenes, Kevin Koppen fra samme firma i Kirkenes, Daniel Kjelland fra Taraldsvik Maskin AS i Narvik, Fritz-Allan Fors Falkeng fra Herbjørn Nilssen AS i Tromsø og Tommy Kristiansen fra Anlegg og Maskin AS på Finnsnes. (Foto: Arne Berg)

Gjennomtenkt

Tore Killi drar som daglig leder i Brødrene Killi AS og leder i MEF avdeling Troms på mange messer rundt omkring i landet. Nordnorsk Bygg- og Anleggs-messe mener han er helt i toppen nasjonalt av det som gjøres av som gjøres av slike messer.

– Jeg vil si denne er helt der oppe med Hellerudsletta, bare i mindre skala. Messa er meget godt gjennomtenkt og tilrettelagt og gjør at jeg som driver i bransjen får veldig mye ut av å være her, sier han videre.

At publikum i Tromsø setter pris på det som skjer hvert tredje år på Templarheimen kunne man tydelig se på antall besøkende, hvor over 4500 besøkende sørget for et jevnt trykk under messehelga.

– Det har strømmet inn med tilbakemeldinger om at folk er fornøyde, både besøkende og utstillere som faktisk rapporterer at de selger bedre her oppe enn sørpå, forteller messegeneral Nilsen.

Nilsen ser en del suksessfaktorer

som de vil ta med videre til neste messe.

– Vi ser at det er et klart poeng i at det å ikke ta inngangspenger gjør at terskelen for at folk tar turen hit senkes. Været har også vært betraktelig bedre enn sist, men heldigvis ikke for bra heller! Folk kommer hit i stedet for å slappe av i solveggen hjemme. Ellers vil jeg trekke frem dyktige og spennende utstillere, samt at det har vært mulighet til å leie seg helikopterturer. Helikopteret har nesten ikke stått på bakken

hele helgen, forteller Nilsen.

Arbeidet med neste messe er allerede i gang, og ønsker du å ta turen til Nordens Paris som utstillere i 2016 kan det være lurt å starte å forhøre seg allerede nå.

– Vi har allerede en som i går skrev under på en serviett at han kommer hit neste gang også. Så det er bare å hive seg rundt, avslutter Nilsen med et smil.

Se video fra messa på nett: www.youtube.com/anleggsmaskinen

MASKINSTABLES!

RECON WALL®

FOR DE VIRKELIG STORE OPPGAVENE

Når du behøver en støttemur som både skal være estetisk og kraftfull, er ReCon et suverent valg. Blokkene har en unik utforming som gjør kurver og vinkler enkle å legge.

Kraftfull, stilig og enkel!

SYSTEMBLOKK

UNIKT LÅSESYSTEM
Kun hos Systemblokk!

Tlf. 35 06 00 00 – E-post: mail@systemblokk.no – www.systemblokk.no

Velg miljøvennlig med betong og mur, velg Systemblokk!

GJERDE

Holder til i Innfjorden i Rauma kommune

Størst i Norge på veirekkverk

Over 30 års erfaring

MEF-medlem

39 ansatte og en omsetning i 2010 på kr 121 millioner

www.agjerde.no

ARVID GJERDE AS 6315 INNFJORDEN
TLF: 71 22 72 22 E-POST: GJERDE@AGJERDE.NO

Drifts- og mellomlederskolen

SPESELT FOR AVFALL

UTDANNING: Drifts- og mellomlederskole for avfallsbransjen.

DELTAKER: Beate Stormo fra Tromsø er godt fornøyd med skolen.

MEF og Avfall Norge tilbyr igjen en felles drifts- og mellomlederopplæring sammen. Her får de som er, eller skal bli, mellomledere i avfallsbransjen faglig påfyll og nettverk.

Tekst

SVERRE HUSE-FAGERLIE

I perioden september 2013 - mars 2014 vil deltakerne møtes på Rica Hotel Hamar for å lære mer om hva det innebærer å ha ansvar på mellomledernivå. Kurset omfatter totalt seks samlinger av tre dager og opplæringen gjennomføres modulbasert.

Opplæringen vil gjennomføres som en blanding av tradisjonelle forelesninger, gruppearbeid og befaringer.

Temaene for skolens seks samlinger er:

Lederskap: Hva er en leder? Hvordan utforme og håndtere visjoner, plikt og ansvar?

Bransjen i samfunnet: Funksjoner og roller, holdninger og omdømme. Rammebetingelser: tillatelser, lover og forskrifter. Samlingen vil også inkludere befaringer hos ulike avfallsanlegg.

Marked og kunde: Kundecontact og leverandøroppfølging, avtaleforhandlinger, marked og logistikk.

Bedriften, økonomien og administrativ styring: Hva er målene for bedriften, hvordan organisere bedriften og administrative rutiner. Vi går igjennom arbeidstaker og arbeidsgiverrolle, samt økonomi og regnskapsforståelse.

Kvalitetsstyring og HMS: Hensikt og metoder, kvalitetssikringssystemer og HMS. Vi gjennomgår arbeidsmiljøloven og lærer om avvik og avviksbehandling.

Kollegaer og samarbeid: Konflikt og konflikthåndtering, leder som medmenneske og utvikling av medarbeidere. Inspirasjon og selvbylde, jeg som leder nå.

Deltagerne vil i løpet av skolen bli kunne relatere opplæringen til sin egen

arbeidssituasjon, og vil bli utfordret til å se på sin egen arbeidsplass utenifra; hva kan forbedres og hva fungerer godt.

Er bedriften fokusert på å gjennomføre risikoanalyser på deres eget anlegg og virkelig avdekke farer som eksisterer for de ansatte og for miljøet? Har bedriften et bevisst forhold til de lover og regler som regulerer avfallsbransjen i Norge?

Tenker du på logistikken i anleggets hverdag og din kundes opplevelse av deg?

– Det som gjør dette tilbudet så godt er at hele utdanningen er spesialtilpasset til avfallsbransjen. Alle eksempler og befaringer er direkte relatert til den bransjen deltakerne jobber i til daglig. Det gir skolen en spesielt nyttig dimensjon, sier Beate Stormo fra Perpetuum AS i Tromsø. Hun deltok på D-ML skolen 2012/13 og mener at skoletilbudet gir et godt grunnlag for å arbeide på ledernivå i en avfallsbedrift. Beate bekrefter at kurslederne er erfarne avfallsfolk som er dyktige pedagoger, og som evner å tilpasse opplæringen til akkurat den gruppedynamikken den aktuelle klassen/gruppen har.

Kurslederne

Per Lenborg: Har bakgrunn fra Oslo renholdsverk, Lørenskog kommune, Teknologisk Institutt, Romerike avfallsforedling. I dag er han kursansvarlig i Avfall Norge.

Tore Veløy: Har lang erfaring innen bransjen og har i en årrekke jobbet i MEF. Han er nå selvstendig næringsdrivende og jobber som rådgiver.

Bjørn Bremer: Arbeider med kunnskapsformidling, entreprenørskap og informasjonstjenester i Vinn Narvik

Påmelding innen 28. juni. Mer info og påmelding: www.avfallnorge.no

MEFA-suksessen fortsetter

TAKE-OFF I VEST

MEFA 2013 ble en suksess. Drøyt 4500 besøkende fikk se anleggsutstyr for en halv milliard. Og det blir flere anleggsmesser på den gamle flystripa.

FLYSTRIFE: God plass og solid betongdekke fra andre verdenskrig. Det passer bra til anleggsmessen MEFA.

ÅPNET: Svein Myhrvold (t.h.) og Frode Byberg åpnet portene fredag.

Tekst og foto

I JØRN SØDERHOLM

SOLA / STAVANGER: Den andre helgen i juni åpnet Svein Myhrvold og Frode Byberg grinda for MEFA 2013, anleggsbransjens og MEFs egen anleggsutstilling. De 92 utstillerne fyller opp rekordstore 20 mål på den gamle flystripa til Sola Fly-

museum, ved enden av Stavanger Lufthavn.

– Her er det utstyr for flere hundre millioner! Vi regnet det raskt sammen kvelden før åpning. Vi kom til at det må være maskiner og utstyr for en halv milliard her. Jeg er imponert over hvor mye ressurser utstillerne legger ned i dette, sier regionsjef Svein Myhrvold i MEF region sør.

Femte

Det er hans femte MEFA-messe, og det er fjerde gang han er arrangementsansvarlig for messa sammen med nestleder Frode Byberg i MEF avdeling Sør-Rogaland.

Byberg er ikke i tvil om at MEFA er et viktig arrangement for bransjefolk i landsdelen.

– Det er jo vår bransje, da. Her

det mye av det samme utstyret, men mye nytt også.

– Kommer folk for å treffe kjente eller se på utstyret?

– Det er jo mest for å se utstyret. Men det er mye sosialt også, der man treffer mye kjentfolk. Og man får ikke minst god anledning til å treffe leverandørene, sier Byberg.

Det er god fart i anleggsmarkedet

FØRSTEHJELPSSKRIN

Send din bestilling til
firmapost@mef.no

Kr. 490,-
Passer for mindre
anlegg og kjøretøy

Medium Kr. 790,-
Passer for større og
mindre stasjonære anlegg

Begge leveres
med festebrakett

Priser eks. mva og porto.

SOLLEVERK: Skoleelev Thomas Håland (17) fikk prøve solleverket Allu DN 312 hos Ankerløyken, under oppsyn av Karoline Eriksson.

i landsdelen. Det tror Byberg og Myhrvold lover godt for trøkket på messa.

Fart

– Det er en veldig fart i bransjen. Vi er nok i det beste området i landet nå. Det er et veldig trykk, nå og i mange år framover. Her er det mange store prosjekter, ikke minst på vei. Ryfast er i gang, Rogfast kommer og det er lovet storutbygging av E39. Opptellingen etter messa viste at det kom flere besøkende enn forrige gang. Fredag var det flest kommunale og skoleelever.

Entreprenørene har det travelt på hverdagene, men kommer til MEFA,, både lørdag og søndag. – Søndagen var spesielt godt besøkt. Vi synes det er hyggelig at det kom mange familier, sier Svein Myhrvold til AM etter messa.

Byberg og Myhrvold er veldig stolte over å få arrangere MEFA for andre gang på den gamle flystripa. Her er det et skikkelig betongdekket – Myhrvold antyder to meters tykkelse – som tåler hva som helst av tungt utstyr. Og skulle det komme regn, så er det

god drenering som sørger for at folk kun blir våte i håret. De som har hår, vel og merke.

– Takket være Avinor får vi igjen være på dette godt egnede området. Utstillerne får bruke de samme plassene som sist, og det er god logistikk med motorvei, hotell og flyplass like ved, sier Frode Byberg.

Og det blir ikke med denne andre gangen. På åpningsdagen ble det klart at MEF og Avinor har blitt enige om en avtale som sikrer at MEFA skal kunne arrangeres på det gamle betongdekket fram til 2020.

TAKEOFF: MEF og Avinor har blitt enige. Det blir flere MEFA på samme sted.

Flekkefjord Produkter AS

- gir deg gode opplevelser

www.graveutstyr.no

Graveskuff
Steinklo
Profilskuff
Pusseskuff
Telleripper
Slitteklo
Grøfteskuff

RASK LEVERING

Nordisk standard
Vendbart HK Feste
0,5 til 30 tonns maskiner
Shimsfritt

Våre produkter blir produsert i Norge i RAEX 450 / Slitestål - Produsent av utstyr fra 0,5 til 55 tonns gravemaskiner

Flekkefjord Produkter AS - Svegeskogen 11 - 4400 Flekkefjord Tlf 38 32 70 70 post@graveutstyr.no

Nytt på gammelmåten

INTERESSERT: Bjarne Bøe (nærmest) og Torstein Strømmen i Nasta inspiserer den nye åttetonnerens forenklete motor.

Dieselmotorer

SisuDiesel
(Ex. Valmet)

FRYDENBØ
P O W E R

Telefon 63 87 17 00
www.frydenbopower.no

Premiere på ny Hitachi åtte tonns graver, tilpasset norsk bruk. Maskinen har en overraskende steg III b-tilpasning.

Moderne gravemaskiner får mer og mer avanserte motorer. Med nye ZX 85 i serie 5 går Hitachi i motsatt retning. Den har fått en motor som er 4 kW mindre enn forgjengeren. Dermed går den under effektkravet for utslippskravene i steg III b. Motoren er en firesylindret Yanmar-motor på romslige tre liters slagvolum. Og det er en ren sugemotor i god, gammeldags mekanisk ånd. Her er det ingen turbo, ingen EGR-ventil, ingen partikkelfilter eller Ad Blue-tilsetning. Kun ren og skjær mekanikk. Motoren er større i volum enn forgjengerens Isuzu-motor på 2,2 liter. Også på hydraulikksiden er volumet økt, for å kompensere for mindre motoreffekt.

Olje

– Den har fått større oljevolum og mindre friksjon. Selv med mindre motoreffekt har denne raskere syklus enn ZX 85 i serie 3. Jeg tror det vil være en interessant maskin for mange, sier Bjarne Bøe. Han er Nastas mann i Rogaland, og var naturligvis på plass på MEFA for å møte kunder. Den nye maskinen har i utviklingsfasen fått tilpasninger etter hvordan slike maskiner brukes i Norge. Både Nastas egne folk og norske entreprenører har vært i Japan for å vise hvordan vi bruker slike maskiner. De fikk med seg en rototilt og et HK-feste. Det er utstyr som brukes på nesten alle maskiner i den vektclassen her til lands, men som er helt fremmed i

NY: Hitachis ZX 85 har blitt spesielt tilpasset bruk med HK-feste og rototilt.

FLERBRUK: Bobcat med høvelforsats inkludert maskinstyring. Greit flerbruks-verktøy, for eksempel til innendørs og andre mindre jobber.

RIVING: Ankerløyken viste litt av Furukawas nye demoleringsserie med større spenn i bæremaskiner. Leverer blant annet saks opp til 120 tonn maskin, selv om denne er mye mindre enn det.

Japan. Det er utstyr som legger på ganske mye vekt i front av maskinen, og det er kilo som merkes godt på en korthekker. Innspillene

fra Norge har blant annet gjort at maskinen har fått en noe større motvekt, og hydraulikksystem med oljevolum som tar høyde for bruk

med rototilt. Den nye åttetonneren vil leveres primært med direkte bominnfesting. Flere av de andre produsentene leverer maskiner i

denne størrelsen med svingbom. Det kan Hitachi også, men Nasta melder om størst etterspørsel etter direktebom på åttetonneren.

En perfekt hånd

KOMBIKLO

GRAVESKUFF

PUSSESKUFF

SMALSKUFF

HK FESTE

EXCA LITE
BY GJERSTAD
For maskinstørrelse
2,5-18 TONN

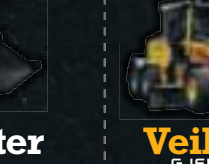
GJERSTAD
For maskinstørrelse
12-100 TONN

TREME
For maskinstørrelse
35-100 TONN

Hjullaster
GJERSTAD

Veihovel
GJERSTAD

GJERSTAD

Gjerstad er Norges skuffeprodusent nr. 1 med eksport til over 40 land verden over. Sjekk vårt utvalg på www.gjerstad.com

DET SKJER I 2013

August

23. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. Helg. MEF-kurs. Kristiansand.
24. Nasjonal skogdag. Hele landet.
27. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Lørenskog.
27. Teknisk sprengningskyndig. MEF-kurs. Oslo.
28. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Sem.

September

- 3.–5. Administrasjonsskolen nivå 1. MEF-kurs. Hamar.
- 4.–7. Transportmessa. Gardermoen.
- 7.–8. Anleggstreff. Moss Pukkverk. NB: Ikke Svingen i år.
- 12.–14. Entreprenad Expo. Anleggsmesse. Ring Knutstorp, Sverige.
- 13.–15. Dyrsku'n. Seljord.
- 14.–21. MEF veteranreff. Kroatia.
19. Bustadoppføringslova. MEF-kurs. Kongsberg.
20. Kalkulasjon og lønnsomhet ved skogsdrift. MEF-kurs. Hønefoss
- 24.–28. Administrasjonsskolen nivå 2. MEF-kurs. Hamar.
25. Risikovurdering. MEF-kurs. Stavanger.
26. Plan- og bygningsloven. MEF-kurs. Bergen.
26. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Førde.
- 27.–29. Loen-dagene. Loen.
30. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Sogndal

Oktober

1. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Tromsø.
2. NS 3420, anleggsdelen grunnleggende. MEF-kurs. Stavanger.
3. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Stavanger.
3. Grunnleggende stikkings- og tegningsforståelse. MEF-kurs. Bodø.
4. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. Helg. MEF-kurs. Bergen

7. Juridiske kontraktsstandarder. MEF-kurs. Førde.
7. NS 3420, anleggsdelen grunnleggende. MEF-kurs. Sarpsborg.
8. MEF Prosjektlederskolen oppstart. Hamar.
8. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Sandefjord.
9. Komprimering. MEF-kurs. Bodø.
10. Grunnleggende stikkings- og tegningsforståelse. MEF-kurs. Evenskjer.
10. HMs-kurs for ledere. Sem.
14. NS 3420, anleggsdelen grunnleggende. MEF-kurs. Oslo.
14. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Bergen.
15. Komprimering. MEF-kurs. Sarpsborg.
15. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Bodø.
17. Grunnleggende stikkings- og tegningsforståelse. MEF-kurs. Karasjok.
23. Juridiske kontraktsstandarder. MEF-kurs. Sem.
- 23.–24. HMS-konferansen. MEF, EBA, BNL m.fl. Oslo.
24. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Kristiansand.
25. HMS-kurs for ledere, avd Brønn. MEF-kurs. Oslo
25. Eksamensforberedende kurs bergsprenger. MEF-kurs. Lillestrøm.
28. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. Helg. MEF-kurs. Molde.
29. Mellomlederskolen MEF oppstart. Stjørdal.
29. HMS-kurs for ledere. MEF-kurs. Stavanger.
29. NS 3420, anleggsdelen grunnleggende. MEF-kurs. Bergen.
29. Bustadoppføringslova. MEF-kurs. Bergen.
29. Plan- og bygningsloven. MEF-kurs. Sem.
30. Krisehåndtering. MEF-kurs. Bodø.
31. Krisehåndtering. MEF-kurs. Tromsø.

November

1. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. Helg. MEF-kurs. Stavanger.
1. HMS-kurs for ledere avd Skog. MEF-kurs. Oslo.
4. Bergsprengningskurs. MEF-kurs. Hamar.
5. Plan- og bygningsloven. MEF-kurs. Bodø.
5. Komprimering. MEF-kurs. Evenskjer.
5. Risikovurdering. MEF-kurs. Sem.
7. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Steinkjer.
7. Bustadoppføringslova. MEF-kurs. Sandefjord.
8. Eksamensforberedende kurs bergsprenger. MEF-kurs. Bergen.
11. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Evenskjer.
12. MEF Mellomlederskolen oppstart. Hamar.
12. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. MEF-kurs. Steinkjer.
12. Komprimering. MEF-kurs. Bergen.
12. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Ålesund.
13. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Lørenskog.
14. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Heimdal.
15. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Tromsø.
18. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. MEF-kurs. Heimdal.
19. Komprimering. MEF-kurs. Førde.
19. Juss i personalarbeid. MEF-kurs. Tromsø.
20. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Sarpsborg.
21. NS 3420, anleggsdelen grunnleggende. MEF-kurs. Sandefjord.
21. Fjellsprengningskonferansen. Oslo
21. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 1, arbeid på vei. Sem.
22. Eksamensforberedende kurs bergsprenger. MEF-kurs. Kristiansand.

25. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. MEF-kurs. Oslo.
25. Kalkulasjon og lønnsomhet ved skogsdrift. MEF-kurs. Kongsvinger.
25. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. MEF-kurs. Alta.
25. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Stavanger.
26. Juss i personalarbeid. MEF-kurs. Bergen.
27. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Kristiansand.
28. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Heimdal.
29. HMS-kurs for ledere avd Gjenvinning. MEF-kurs. Oslo.

Desember

2. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Gardermoen.
4. Arbeidsvarsling 051. MEF-kurs 2, ansvarshavende. Førde.
9. Juridiske kontraktsstandarder. MEF-kurs. Ålesund.
11. Juridiske kontraktsstandarder. MEF-kurs. Stavanger.
13. Komprimering. MEF-kurs. Kristiansand.
13. Sikkerhetskurs for maskinførere 32 t. Helg. MEF-kurs. Sandefjord.
24. God jul! Hjemme.

2014

- 21.–23. januar: Anleggsdagene. Gardermoen.
- 23.–25. mai: Anleggstreff. Haugesund.

2015

- 6.–10. mai: Vei & Anlegg. Oslo.
- 15.–18. september: Den Tekniske Messen. Oslo

Vet du om et anleggstreff, kurs, møte, seminar, konferanse, messe eller annet arrangement som bør være med i denne oversikten? Send oss informasjon om det på epost: anleggsmaskinen@mef.no. Oppføring i denne oversikten er gratis.

Markedets mest brukervennlige! Godkjent for kjøp og salg

LOADMASTER LM 9000i

Hjullastervekt

**HELLA
MASKIN AS**

Tlf 35 96 72 72 | www.hella.no

Arbeidstid og fleksibilitet

Dispensasjoner eller innarbeiding

Tekst

STEIN GUNNES

I anleggsbransjen er det mye å hente på å kunne utnytte maskiner og arbeidskraft utover vanlig arbeidstid fra 0700-1500.

Særlig er dette aktuelt i forbindelse med store anlegg der mange ukependler og bor på brakkerigg. Når man først bor på anlegget hele uken kan man like gjerne jobbe lange dager og utnytte arbeidsdagen og heller opparbeide tid til å være sammen med familie og ha fritid når man er hjemme. Arbeidsgiver får en bedre utnyttelse av maskinparken med flere driftstimer per dag. Det er en vann - vann situasjon for både arbeidsgiver og ansatte. Det er imidlertid en betydelig regulering av muligheten til å jobbe lange dager og særlig over tid. Arbeidsmiljølovens (aml) §§10.4 og 10.5 regulerer arbeidstid, og samtidig har fem fagforbund i LO innstillingsrett til å godkjenne såkalte innarbeidingsordninger eller arbeidstidsdispensasjoner for bedrifter som er omfattet av tariffavtale. Aml § 10.4 regulerer alminnelig arbeidstid og § 10.5 regulerer «Gjennomsnittsberegning av den alminnelige arbeidstiden.» For bedrifter som ikke har tariffavtale gir arbeidsmiljøloven følgende generelle mulighet til «lengre dager» gjennom deler av året:

§ 10-5. Gjennomsnittsberegning av den alminnelige arbeidstid

(1) Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstid kan ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 52 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger ni timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager.

For bedrifter som er bundet av tariffavtale gir arbeidsmiljøloven følgende generelle mulighet til «lengre dager» gjennom deler av året:

(2) Arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale, kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstiden skal ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 52 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger ti timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. Grensen på 48 timer i løpet av sju dager kan gjennomsnittsberegnes over en periode på åtte uker, likevel slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger 54 timer i noen enkelt uke.

Dette bakteppet innebærer at selv om man jobber lange dager, f.eks 10 timer, er det ikke snakk om overtid. Arbeidstiden jevnes ut med kortere arbeidsdager i andre deler av året. Gjennomsnittsberegning av arbeidstiden i løpet av et år innebærer i snitt 40/37,5 timers uke.

Innarbeidingsordning ved søknad til Norsk Arbeidsmandsforbund

MEF-bedrifter som har tariffavtale kan søke Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) om godkjenning av innarbeidingsavtale. Norsk Arbeidsmandsforbund er et av fem LO-forbund som har innstillingsrett og kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Den vanligste innarbeidingsordningen er den såkalte «nordsjørotasjonen», en 12/9-rotasjon. Ordningen har sin opprinnelse fra Nordsjøen og innebærer 12 dager på jobb og 9 dager fri. For rotasjoner i dagen er antall timer begrenset til 112 timer, dvs. 37,5 timer per uke i snitt for treukersperioden. For arbeid under bakken, f.eks. tunnelarbeid, begrenses antall timer til 101,5 timer. Det innebærer 33,8 timer per uke i snitt for treukersperioden.

Søknad om godkjenning av innarbeidingsordning sendes Norsk Arbeidsmandsforbund (norsk@arb-mand.no) på eget skjema som kan lastes ned på MEFs medlemssider på nettet. Logg på med brukerid og passord som alle MEF-bedrifter har fått opprettet, gå til «Lønn og arbeidsvilkår» og videre til «boks» som kalles «andre forhold». MEF kan bistå nærmere i forbindelse med utfylling av søknad. Det er svært viktig at navn på anlegg, anleggsperiode og ansatte som skal jobbe på rotasjonen kommer klart fram i søknaden. For at NAF skal godkjenne søknaden må vanligvis 50 prosent, eller så mange som mulig av de som skal jobbe på ordningen være organisert i NAF. Send alltid kopi til MEF v/ stein.gunnes@mef.no

Innarbeidingsordninger andre enn 12-9 ordning kan bl.a. være 7-7 eller 14-14 ordning eventuelt 15-13 ordning. Alle dispensasjonssøknader på innarbeidingsordning utover 12-9, må godkjennes av LO sentralt etter anbefaling fra det aktuelle fagforbundet. I MEF-området vil dette vær Norsk Arbeidsmandsforbund. Ovennevnte skjema om innarbeidingsordning skal brukes for alle de ovennevnte forholdene.

Maskinentreprenørenes Forbund anbefaler Storebrand til sine medlemmer

Storebrand har skreddersydde løsninger på pensjon og forsikring for medlemmer i Maskinentreprenørenes Forbund, som gir gunstige fordeler både for bedriften og de ansatte.

Som bedriftskunde i Storebrand sørger vi for at du blir oppdatert på hva som skjer innen pensjonsområdet. I tillegg får alle ansatte et eget fordelsprogram som gir prisfordeler på forsikring, sparing og lån.

Ta kontakt med vårt kundeteam for MEF på telefon 22 31 58 03 for å få et gunstig pristilbud for din bedrift, eller gå inn på storebrand.no/mef

Høyt aktivitetsnivå, god ordrerereserve, men også mye ledig kapasitet

MEF gjennomfører hvert halvår undersøkelser og analyser for å kartlegge markeds- og konkurransesituasjonen for anleggsbransjen. 4. juni la MEF fram de ferske tallene fra forsommerens analysearbeid.

Tallene viser at det er mye ledig kapasitet til vegbygging blant MEF-bedriftene, samtidig som mange bedrifter har en god ordrerereserve. Det er også slik at anleggsbransjen har tilpasset kapasiteten til kommende oppdrag. Det er god konkurranse om vegprosjektene mange steder, men de regionale forskjellene er også synlige.

Anleggsentreprenørene melder nå om ca. 26 prosent ledig kapasitet på en måneds sikt og vel 30 prosent ledig kapasitet på tre måneders sikt. Det er flere enn i fjor som har mer enn 50 prosent ledig kapasitet innen alle bedriftsstørrelser. Egentlig er dette overraskende, sett i lys av det tilsynelatende høye aktivitetsnivået. En mulig forklaring er at entreprenører tilknyttet store prosjekter har mye å gjøre, mens andre har det mindre travelt. Slik sett ser vi i MEF en fare i at dersom antall større prosjekter bare øker, så kan det bidra til å svekke markedsgrunnlaget til de typiske MEF-bedriftene.

Samtidig er det altså slik at 72 prosent av MEF-bedriftene beskriver ordrerereservene som gode. Og så mye som 25 prosent av bedriftene rapporterer at de har planer om å ansette flere. Dette tallet er det høyeste siden MEF begynte å gjennomføre disse målingene våren 2009. Sammenholdt med meldingene om mye ledig kapasitet kan dette tolkes som at de største bedriftene har forventninger om økt oppdragsmengde i tiden framover. Og det er jo ikke så rart, sett i lys av Nasjonal transportplan som ble lagt fram tidligere i vår med betydelig økte rammer. Og ettersom vi er i et valgår, så lover opposisjonen å øke dette nivået dersom de kommer til makten. Så selv om samferdselsministeren har vært i Tyskland for å lokke utenlandske entreprenører hit, så må vi anta at oppdragsmengden i årene framover vil øke også for våre egne.

For vann- og avløpsspesialistene blant entreprenørene har den kalde og lange vinteren gitt færre oppdrag. Av VA-bedriftene er det betydelig flere som melder om ledig kapasitet sammenlignet med høsten 2012. Nedgangen kan også delvis ha sammenheng med at mye VA.-arbeid i forbindelse med boligutbygging allerede er gjennomført.

Konkurransen om oppdragene har så langt i år vært sterkest i Trøndelag, Møre og Romsdal, Agder, Buskerud, Telemark og Vestfold med 4,3 tilbydere per kontrakt. Svakest konkurranse har det vært i Akershus, Hedmark, Oppland, Oslo og Østfold med 3,7 tilbydere pr kontrakt.

Alt i alt er jeg glad for at vi kan konkludere med at optimismen i bransjen nå er tilbake på samme nivå som i fjor, etter en midlertidig liten nedtur i fjor høst. Jeg ønsker alle lykke til med oppdrag og kontrakter i tiden framover og lover at vi i MEF skal stå på for medlemsbedriftenes interesser.

God sommer!

Arnstein Repstad

NORSK BERGINDUSTRI OG MEF SAMARBEIDER

Norsk Bergindustri og Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) har blitt enige om et samarbeid som skal komme begge organisasjoners medlemmer til gode. En intensjonsavtale ble underskrevet på MEF-huset i juni.

Samarbeider: Generalsekretær i Norsk Bergindustri, Elisabeth Gammelsæter, og administrerende direktør i MEF, Trond Johannesen.

Tekst og foto | RUNAR F. DALER

Norsk Bergindustri er en bransjeforening for bedrifter som leter etter, utvinner, forvalter eller foredler mineralske ressurser i Norge, eller som på annet vis har særlig tilknytning til bergindustrien.

– Foreningen ble dannet i 2008, da tre eksisterende foreninger slo seg sammen; Bergindustriens lands sammenslutning, Stenindustriens lands sammenslutning og Pukk- og grusleverandørenes landsforening. Sistnevnte hadde faktisk sitt utspring fra MEF, forteller generalsekretær i Norsk Bergindustri, Elisabeth Gammelsæter.

Norsk Bergindustri har i dag rundt 100 medlemmer, hvorav om lag 60 er pukk- og grusbedrifter.

Ikke lenger cowboybransje

Til tross for at foreningen er relativt ung har den allerede vært vitne til store endringer i bergindustrien.

– Noe av det første som skjedde etter vi ble stiftet i 2008 var at mineralloven ble vedtatt. Det tok hele 25 år å få den på plass, så den var svært ønsket da den kom i 2009, med virkning fra 1. januar 2010. Tidligere var lovgivning på mineralområdet komplisert, uoversiktlig og ufullstendig og hele fem ulike lover eksisterte side om side. Den nye loven legger

rammer for hvordan man skal ta ut mineralressursene; blant annet at man må ha konsesjon og rett kompetanse, samt at det stilles krav til opprydning. Næringen har tidligere slitt med et «cowboystempel», men denne loven har etter vår mening vært med å bedre på det inntrykket, forteller hun.

Mineralstrategi

Norsk Bergindustri var imidlertid ikke tilfreds før også en egen mineralstrategi kom på plass. Det skjedde i mars i år.

– Mineralstrategien, som ble lagt fram av nærings- og handelsminister Trond Giske, bygger på mineralloven. Den gir større forutsigbarhet for den norske bergindustrien, som er avgjørende for å sikre en effektiv forvaltning av Norges store mineralforekomster, sier Gammelsæter.

– Ifølge Norges Geologiske Undersøkelse (NGU), ligger det verdier for 2500 milliarder kroner gjemt i norske fjell. Det er enorme summer.

Sterk og samlet

I Norge jobber rundt 6000 mennesker i mer enn 800 bedrifter i bergindustrien, og næringen produserer mer enn 90 millioner tonn råvarer til en verdi av mer enn 12,5 milliarder kroner årlig. Norsk Bergindustri

jobber blant annet for å synliggjøre bransjen, gjøre den mer attraktiv blant ingeniørstudenter, øke tilliten blant politikere og i miljøbevegelsen og bidra til økt forståelse blant folk flest.

– Vi jobber for å fremme norsk bergindustri's interesser. En sterk og samlet bergindustri er vår visjon. Jo flere bedrifter som er medlem, jo sterkere gjennomslag får vi overfor myndigheter og omverden for øvrig, sier Gammelsæter.

Felles interesser

Hvorfor ønsker så Norsk Bergindustri å samarbeide med MEF?

– Vi har sett på hvem vi kan spille på og alliere oss med som har lignende interesser som oss selv. MEF har jo en rekke medlemsbedrifter i vår bransje, og over 400 av bedriftene har egne knuseverk. Ved å samarbeide med MEF tror vi at vi vil nå mange av dem som ikke er medlemmer hos oss. Vi har sikkert en del felles medlemmer også, sier hun.

– Vi har felles interesser, men vi jobber på litt ulik måte, er opptatt av litt forskjellige ting og har ulik kompetanse. Mens vi er mest ressursfokusert, er nok MEF mer produktfokusert. Og mens vi er for tiden er tre, snart fire, ansatte i vårt lille sekretariat på Majorstua, har MEF 70 ansatte og et regionsapparat. I tillegg har vi fagkomiteer, som består av representanter fra våre medlemsbedrifter.

Intensjonsavtale

Avtalen, som nå er undertegnet, kan anses som en intensjonsavtale. Den legger grunnlag for et samarbeid om kunnskaps- og kompetanseutveksling mellom organisasjonene. Det er enighet om å satse på et så konkret samarbeid som mulig og gå gradvis fram.

– Vi ønsker å samarbeide for å styrke våre felles interesser. Vi håper vi kan bidra med vår kunnskap om bl.a. mineralloven, mineralstrategien

og avfallsforskriften § 30 Pukk og grus, som kan være relevant for MEFs medlemmer. MEF, på sin side, gjør mye arbeid knyttet til f.eks. Nasjonal transportplan og kontraktstrategier, som vi kan dra nytte av, sier Gammelsæter.

Kursutveksling

Begge foreningene har et aktivt kurstilbud overfor sine medlemmer. Med det nye samarbeidet er tanken at medlemsbedriftene skal kunne dra nytte av kurs på tvers av foreningene – uten ekstra kostnad.

– Vi har kjørt kurs i bl.a. mineralloven, som sikkert kan være av interesse for mange av MEFs medlemsbedrifter. Tilsvarende tilbyr MEF flere kurs som kan være aktuelle for våre medlemmer. Vi håper nå å kunne tilby kurs til hverandre til medlemspris, sier hun.

– Vi skal utveksle kunnskap og kompetanse som er viktig for begge organisasjoner, og våre medlemsbedrifter skal også kunne dra nytte av hverandres kurstilbud, istemmer administrerende direktør i MEF, Trond Johannesen.

Unngå kannibalisering

Er det noen faremomenter eller fallgruver ved et slikt samarbeid?

– Vi er opptatt av ikke å gå i hverandres bed, ikke spise oss inn på hverandres områder. Vi skal unngå kannibalisering. Men vi spesialisere oss på såpass forskjellige områder at jeg ikke tror det er noen fare for det, sier Gammelsæter.

– Vi skal ta det gradvis. Det er bedre å følge opp en begrenset avtale på en god måte enn å gape over for mye og miste oversikten. Hovedpoenget er at vi ønsker å samarbeide for å styrke våre felles interesser. Vi tar derfor sjansen på å gå ut på denne grenen og håper at den holder, sier hun muntert.

– Det gjør den, slår Trond Johannesen fast.

MEF avd. Østfold

www.mef.no

Anleggstreff 2013

Lørdag 7. og søndag 8. september kl. 11-16
Moss Pukkverk, Vålerveien 381

- Utstilling og prøvekjøring av det siste innen maskiner og utstyr
- De største leverandørene presenterer sine produkter
- Maskinkonkurranser
- Kiosk med grilling

Velkommen!

**Østfolds største
maskinutstilling**
•
Gratis adgang!

1991 - 2013

**MASKIN-
ENTREPRENØRENS
FORBUND**

Berit Sivertsen ny ordfører i representantskapet

MEF avholdt representantskapsmøte i Stavanger fredag 7. juni 2013. Berit Sivertsen fra Alstad maskinbedrift AS i Bodø, leder i MEF avdeling Nordland, ble valgt til representantskapets første kvinnelige ordfører. Hun mottok klubba som nyvalgt ordfører i MEFs representantskap fra Fritz I. Lundbakk, Agder, som hadde hatt vervet siden 2008.

Fritz I. Lundbakk ble takket av og fikk blomster fra representantskapet overrakt av representantskapets gjenvalgte varaordfører Guttorm Kjelsvik.

Nytt HMS-utvalg i MEF

Totalt har det vært 13 dødsulykker på veganlegg de tre siste årene fram til 2012. Bare de fire siste månedene har seks personer omkommet på jobb for Statens Vegvesens underleverandører.

MEFs hovedstyre ser svært alvorlig på utviklingen i antall ulykker i anleggsbransjen og har bedt administrasjonen nedsette et utvalg som får i mandat å foreslå konkrete skade- og ulykkesforebyggende tiltak.

Utvalget skal jobbe med følgende:

- Få innsikt i hva vi har lært av tidligere hendelser/ulykker
- Få bedre innsikt i hvordan det operative byggherremiljøet – særlig Statens Vegvesen – arbeider med disse utfordringene
- Foreslå konkrete tiltak (kortsiktige og langsiktige) som kan bidra til å redusere antall ulykker/hendelser slik at den negative HMS-trenden kan snus
- Foreslå endringer i MEFs tilbud til medlemsbedriftene på HMS-området.

Fra venstre Paul Olaf Baraas, Eirik Rake, Trond Johannesen, Erling Erstad, Svein Werner og Petter Eckholdt. Arne-Kristian Granheim var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Deltakere i utvalget:

Svein Werner Sundquist – hovedstyremedlem – Oscar Sundquist AS
Petter Eckholdt – hovedstyremedlem – Eckholdt AS
Arne-Kristian Granheim – avdelingsleder Oslo/Akershus/
representantskapet – daglig leder A.K. Granheim AS
Eirik Rake – HMS- og Kvalitetssjef Risa AS
Paul Olaf Baraas – regionsjef – MEF Region Vest
Erling Erstad – leder av juridisk avdeling – MEF Hovedkontor
Trond Johannesen – adm. direktør – MEF Hovedkontor

Første møte i utvalget var 11. juni.

REGION ØST

Fra venstre: Jon Stenrud, Rhonda Sannes og Jan Myrvold

Regionrådsmøte med markering

Årets første regionrådsmøte for Region Øst ble gjennomført på Hvaler Gjestgiveri i slutten av mai.

I forbindelse med møtet deltok også alle de ansatte i regionen sammen med de tillitsvalgte, for å takke av tidligere distriktssjef i Oslo/Akershus og Østfold, Jon Stenrud, som gikk av med pensjon 1. mai. Taler ble holdt og gave overrakt.

Eier og driver av det nå så kjente Hvaler Gjestgiveri ga oss et langt og underholdende foredrag om historien til det tidligere pleiehjemmet, hvordan han kom over plassen og deretter kjøpte det, og arrangementet "Hver gang vi møtes" fra TV2, som gjorde han landskjent.

Vi i Region Øst håper det ble en minneverdig avslutning for Jon, som har vært ansatt i MEF i 25 år.

REGION MIDT

Ut i arbeidslivet

Som en avslutning på skoleåret ved Vg. 2 anleggsteknikk på Borgund videregående skole, inviterte OKAB M&R elever og lærere til pizza og Go kart kjøring i strålende sommervær i Ålesund. Det ble også tatt en siste gjennomgang med elevene om læreforhold og hva som forventes av dem i arbeidslivet. De aller fleste av elevene har allerede fått lærekontrakt, og er klare til å starte læreforholdet ved skoleslutt. OKAB M&R vil takke elever og lærere for samarbeidet i året som har gått, og ønsker de kommende lærlingene lykke til i arbeidslivet.

Elever bygger eget prøvelfelt.

Gauldal vg skole ligger ca. 50 km sør for Trondheim. Skolen har 2 skoleklasser anleggsteknikk med til sammen 30 elever. Skolen har fått regulert et gammelt grustak noen km fra skolen, til undervisnings formål.

Her graver elevene ned vann og avløpsledninger, samt strøm og telefon, for undervisningslokalene i grustaket som elever i bygg og anleggsteknikk VG1 bygger, lokalene er på 60 m². Når skolen starter til høsten så er det første oppdraget til de nye elevene å gjøre grunnarbeider for et ADK1 telt i grustaket, planen er at teltet skal være operativt før vinteren.

Rektor Halvard Kjelås sier at skolen satser hardt på å få anleggsteknikk linjen til å bli best mulig med de midler som de blir tilført og roser anleggsbransjen i regionen for et godt samarbeid. Han mener også at samarbeidet med OKAB og MEF er veldig viktig. Skolen har også teknisk fagskole, kart og oppmåling med 20 elever.

Elevene bygger sitt eget prøvelfelt.

Tur med Mjøsas hvite svane

Lørdag 10. august inviterer MEF avd. Hedmark og avd. Oppland sine medlemmer på tur med Skibladner. Etter fjorårets vellykkede arrangement, gjen- tar vi suksessen og håper på like strålende sol. Turen går fra Lillehammer kl. 15.00, det vil bli servert tradisjonell laks og jordbær til dessert. For mer informasjon om turen og påmelding, ta kontakt med Regionskontoret på tlf 95 87 20 00 eller send e-post til solvar.strand@mef.no

Grunnarbeidene for bygget er selvsagt utført av elevene på anleggsteknikk.

Avdeling Skog

Årsmøtehelg 15.-17. mars fant sted i Sandefjord og samlet rundt 60 personer fra maskinskogbruket. Monrad Lassemø, Lassemø Skogsdrift as tok gjenvalg som leder av skogavdelingen. I tillegg av årsmøtesaker på lørdag ble det samtidig gjennomført et godt besøkt fagtreff hvor fokus denne gang ble gitt linjerydding skog, digitaliserte kartverkstjenester samt opplæring i bedrift.

Som ledd i mulig nedleggelse av bla. Tofte cellulose presenterer det fra skogeierhold ulike tall og forutsetninger omkring skogbrukets inntjening og påstander om kostnadsbesparelse. Både entreprenør og transportledd henvises til det ledd i verdikjeden med stort (størst) potensiale for å redusere egne kostnader. Seksjonskontoret ønsker å kommentere entreprenørens rolle ut fra maskinbransjens egne forutsetninger og har derfor tatt initiativ for å utrede kostnadsbelastningen av hele tømmerstokkens verdi. Omsetning av tømmer skjer i et relativt enkelt marked og med få aktører som hver for seg skal ha sin administrasjon dekket før entreprenør må ta seg betalt for sin diesel. Et vesentlig spørsmål i utredningen vil være å få analysert «hvem gjør hva» mht. endelig fastsettelse av skogeiers rotnetto. Medlemmer vil bli bedt om å bidra med egne synspunkter.

Avd. Gjenvinning og avfallshåndtering

Årsmøte 5. mars ble avviklet i tilknytning til påfølgende Avfallsdagene, Oslo. Guttorm Kjelsvik, Vestnes Renovasjon as tok gjenvalg som leder av Ga- avdelingen. Under samme årsmøte takket Ole Weng, CCm Ødegård Avfallsdeponi as av for sin periode i styret.

Fra venstre: styrets leder Guttorm Kjelsvik, avtroppende Ole Weng, hovedstyrets leder Arnstein Repstad.

Jubilanten

Follo Truckutleie as feiret den 9. 3 sitt 40-års jubileum som firma og egne ansatte for god og lang tjeneste. Nestor i gjenvinnings- og avfallsbransjen Bjørn A. Prytz inviterte alle sine ansatte m/ ledsagere, øvrige gjester til stor festaften i Odd Fellowbygget, Ski. Samtidig fikk 4 av firmaets ansatte høytydelig overrakt MEFs fortjenestemedalje av ordføreren i Ski for hhv. 20 og 30 års trofast tjeneste.

Daglig leder Bjørn A. Prytz, Follo Truckutleie as taler til firmaets ansatte og gjester.

Avd. Brønn- og spesialboring

Årsmøtehelg fant sted 8.-10. mars fant sted i Sandefjord. Jon Harald Skattebo, Valdres Brønnboring as tok gjenvalg som leder av brønnboreravdelingen. Mer enn 50 personer i borebransjen deltok under helgens fagtreff med bla. befaring av steinbruddindustrien og tidenes største E18-utbygging i regi av Jernbaneverket.

Feiring av 10 års jubileum

Qmatec Group as er samarbeidspartner av MEF brønnboreravdeling og feiret nylig sitt 10 års jubileum som konsern. Alle ansatte og en rekke prominente gjester var invitert til å ta del i feiringen som fant sted den 3.5, Kristiansand. De mer enn 200 gjester fikk ta del i et imponerende arrangement hvor selskapets grundere og eiere Kjell Arild Grønås og Øystein gikk grundig gjennom konsernets utvikling og engasjement innen offshore, engineering og produksjon av borrhjeller. Som godt kjent i brønnborerbransjen er det nå like mange år siden Qmatec tok over borrhjellprodusenten Nemek as. Dette for å videreføre de lange tradisjoner for å produsere de internasjonalt anerkjente borrhjellene fra Vinje. I sin hilsen til Qmatec presiserte brønnboreravdelingens nestleder Vetle Sjørholt nettopp hvor viktig det er for borebransjen at det opprettholdes norsk kompetanse som kan produseres borrhjeller av fremste kvalitet. Som del av en storslått feiring fikk de mange tilstedeværende servert utsøkt mat og for anledningen med musikk fra egne medbrakte irske musikere i særklasse.

Fra venstre: daglig leder Kjell Arild Grønås, Qmatec Group, Vetle Sjørholt, Sørnorsk Boring as, Øystein Bergum Johanson, Qmatec Group.

REGION NORD

Årsmøte avdeling Troms

Helga 15.-17. mars ble årsmøtet i avdeling Troms og OKAB Region Nord avholdt på Rica Ishavshotellet i Tromsø.

Årsmøtet startet lørdag med faglig del og gjennomgang av MEFs aktivitet i året som var og et blick fremover. Hovedstyrerepresentant Svein Werner Sundquist og advokat i MEF Thomas Kollerød ledet forsamlingen gjennom denne presentasjonen.

Hovedstyrerepresentant Svein Werner Sundquist Thomas Kollerød ga også årsmøteforamlingen en gjennomgang av status på tema Ekstern kontroll og Geomatikk/Telenor.

Presentasjonen om Ekstern kontroll ligger vedlagt.

Regionkontoret ved konstituert regionsjef Vibeke Hemmingsen informerte kort om status på planleggingen av NNBA, Vegforum Nords arbeid i 2012 og Erfaringskonferansen 2012. (vedlagt) 20 bedrifter var representert på årsmøtet, noe som tilsvarer i overkant av 25 % av medlemsmassen i fylket. I tillegg deltok en del av MEFs handelsavtalepartnere på både den faglige og sosiale delen av programmet.

Styret i MEF avd. Troms 2013

Leder:

Tore Killi (Harstad)

Styremedlemmer:

Herbjørn Nilssen (Tromsø)

Ernst-Vidar Hanssen (Storsteinnes)

Steinar Robertsen (Skjervøy)

Åge Olsen (Tromsø)

Vararepresentanter:

Hans Normann Ryen (Oteren)

Alf Isaksen (Tromsdalen)

Vanja Simonsen (Øverbygd)

Trond Pettersen (Finnsnes)

Etter den faglige delen og selve årsmøtet i avdelingen var det satt av tid til inspirasjonsforedrag med mental HMS av Torolf Nordbø og Tor Moen Tønnessen og deres alter ego, som med musikk, humor og alvor ga forsamlingen litt magemuskeltrim, men også noen tanker å ta med seg i hverdagen.

Årets opplæringsbedrift

A. Moan AS i Nordland ble Årets opplæringsbedrift for 2012.

Under styremøtet som OKAB Region Nord hadde på Fauske 14. mai 2013, ble plakett og diplom overrakt til Kathrine Moan Larsen. OKAB Region Nord gratulerer bedriften med flott innsats i jobben med lærlingene.

Hovedstyrerepresentant Svein Werner Sundquist

Når utstyret teller!

20 år!

Tlf.: 64 83 65 30 - www.mogk.no

Lærling samlinger

I løpet av våren har OKAB-BVT arrangert lærling samlinger for de som skal avlegge fagprøve i løpet av året i alle våre tre fylker. Fokuset på samlingene har vært arbeidsstikking og praktisk informasjon om fagprøven. Kunnskapene til lærlingene når det gjelder arbeidsstikking er varierende og mange har stor nytte av å få frisket opp litt før fagprøven. Totalt har over 50 lærlinger deltatt på disse samlingene. For anleggsmaskinførerfaget og veg- og anleggsfaget hadde vi samlingene på de fylkeskommunale skolene, mens fjell- og bergverksgutta ble samlet hos oss på Sem utenfor sommerbyen Tønsberg.

14 Buskerudlæringer som skal opp til fagprøve i løpet av våren og sommeren var samlet på Kongsberg videregående skole 6. mai. Fokuset var den kommende fagprøven og arbeidsstikking. Alle fikk frisket opp stikkekunnskapene i et flott vårvær, og det faglige nivået på de kommende fagarbeiderne var veldig høyt.

Lærlinger fra Buskerud

Elever på skoletur

Nesten 30 elever fra anleggsteknikklinjen på Re videregående skole i Vestfold var i slutten av mai på en spennende klassetur til E-6 utbyggingen nord for Minnesund i Akershus.

Prosjektet er delt opp i tre parseller og elevene fikk omvisning på Hæhres parsell. I forkant av omvisningen ute redegjorde prosjektleder Arve Krogseth fra Hæhre entreprenør om hele utbyggingen fra plan til ferdig vei.

Elevene synes det var spennende å få innblikk i et så stort og komplisert anlegg fra "innsiden", og flere av elevene kan gjerne tenke seg en jobb hos Hæhre entreprenør i fremtiden. Dagen ble avsluttet med Pizza, brus og is på Jessheim.

MEFs fortjenestmedalje

MEFs fortjenestmedalje ble innstiftet på MEFs landsmøte i 1996 for at våre medlemsbedrifter skal kunne hedre sine egne ansatte for lang og tro tjeneste. Medaljen tildeles i sølv (20 år) og gull (30 år) og produseres for MEF av A/S Th. Marthinsens sølvvarefabrikk.

Medaljen leveres med et jakkemerke i en gaveeske, og i tillegg et innrammet diplom der navn og tidsrom er kalligrafert.

Firmaer som har aktuelle kandidater for medaljen kan fylle ut søknadsskjemaet og sende det til MEFs hovedkontor v/ Mona Alvalde Mellstrøm. Detaljert orientering oppnås ved å lese statuttene som er utarbeidet for ordningen.

Selve søknadsprosessen tar ca 3-4 uker fra skjemaet sendes inn til medaljen mottas.

Eventuelle spørsmål, kan rettes til Mona Alvalde Mellstrøm, tlf. 22 40 29 09, eller pr. e-post: mona.mellstrom@mef.no

Vellykket medlemsmøte

Medlemsmøte i Region Vest ble holdt 28.mai på Quality Hotel Edvard Grieg i Bergen

Tema for medlemsmøte var "Vikarbyrådirektivet" og "Dagpengar ved permittering"

33 medlemmar deltok på eit velykka og engasjerande medlemsmøte, som starta med ein god porsjon med raspeballar og salt kjøt.

Senioradvokat Merete Furesund frå advokatfirmaet Kvale held innlegg om vikarbyrådirektivet. Medlemmane hadde engsjerande spørsmål som fekk senioradvokaten til å stoppe opp for å tenkje.

Vikarbyrådirektivert oppsumert:

- enklaste er å leige arbeidskraft frå andre MEF medlemmar
- innleige frå vikarbyrå, sørg for å ha gode avtalar og behandle dei innleigde som dine egne ansatte
- OBS på solidaransvaret som blir gjeldande frå 01.07.13, leig vikrarar frå kun seriøse aktørar.

Fagansvarlig ved NAV forvaltning Bergen Anita Nergård held innlegg om dagpengar ved permittering. Dette temaet fengja medlemmane i endå høgare grad enn vikarbyrådirektivet. Dette med permitteringar er noko som dei fleste har vore bort i og fått merke den endringa i rundskriv gjeldande frå 01.02.13. Det er spesielle utfordringar for asfaltentreprenørar og maskinentreprenørar i forhold til kulde/tele.

Dagpengar ved permittering oppsumert:

- ikkje enkelt å forhalde seg til på nokon måte eller for nokon av partane
- varslingsplikta som er regulert i Hovudavtalen §8.3, husk på etablert praksis i arbeidslivet
- kva vurderingar bedrifta må gjere i forkant for å ha arbeidstakarane i arbeid før eventuell permittering
- vilkår for rett til dagpengar etter § 4.7 i folketrygdlova - viktig med god grunngjeving

(fv) Lars Birger Hansen, Jon Eirik Hansen og i front Kjell Ove Hansen

Snart skoleslutt

Elever på anleggsteknikklinjene i våre tre fylker er i disse dager opptatt med tverrfaglig eksamen. De første er allerede ferdig, og det ser ut til at nivået er høyere enn noen gang. Det skyldes nok den gode søkningen vi har til anleggsteknikk. De aller fleste elevene som avslutter skolegangen nå i vår har fått læreplass.

Dagpengar ved permittering

MEF lokallag Nord-Rogaland & Sunnhordaland heldt den 29.mai medlemsmøte på Rica Maritim Hotel i Haugesund. Tema for medlemsmøtet var dagpengar ved permittering. 15 medlemmar deltok på eit velykka og engasjerande medlemsmøte.

Fagansvarlig ved NAV forvaltning Rogaland Asle eide held innlegg om dagpengar ved permittering. Temaet fengja medlemmane i stor grad og er noko som dei fleste har vore bort i og fått merke den endringa i rundskriv gjeldande frå 01.02.13. Det er spesielle utfordringar for asfaltentreprenørar og maskinentreprenørar i forhold til kulde/tele/snø.

Dagpengar ved permittering oppsumert:

- ikkje enkelt å forhalde seg til på nokon måte eller for nokon av partane
- varslingsplikta som er regulert i Hovudavtalen §8.3, husk på etablert praksis i arbeidslivet
- kva vurderingar bedrifta må gjere i forkant for å ha arbeidstakarane i arbeid før eventuell permittering
- vilkår for rett til dagpengar etter § 4.7 i folketrygdlova - viktig med god grunngjeving

Ein kan også finne gode spørsmål og svar på NHO og NAV sine sider om temaet.

Jubilant med spreke ansatte

O. Hansen & Sønner AS er eit familieeigd selskap som har eksistert i over 40 år. Har vore MEF medlem sidan 1987 og fekk utdelt plakett for 25 års medlemskap av Regionsjef Paul Olaf Baraas på medlemsbesøk i mai.

Selskapet er i dag drive av andre og tredje generasjon Hansen med brødrene Lars Birger og Kjell Ove og sønene Jon Eirik og Kai Ronni. Lars Birger sin fru Anne K. Hansen har og ei sentral rolle i den daglege drifta av selskapet.

Bedrifta har i dag 29 ansatte og har sin kundemasse innan aluminiumsindustrien, mekanisk industri og offshore industri, med arbeidsoppdrag innan transport og maskinstjenester. Bedrifta har eit godt innarbeidd innan HMS og kvalitetssikring.

Teori og praksis

Siste dag i mai hadde OKAB i Førde et to-dagers kurs i stikking og nivelering for læringa som skal opp til fagprøve i år. Vi hadde ein dag med matematiske kromspring og formalar før vi gjekk ut og hadde praktiske oppgåver. Ute øvde vi på hustomter og tok ut punkt i terrenget. I pausen koste vi oss med pizza og testing av simulator.

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

Velkommen til Loendagane 2013

27-29. september, er det 34 arrangementet i rekkja

www.mef.no

- Fergefri E39 Kristiansand til Trondheim. Potensiale og teknologiske løsningar for ein ferjefri kyststamveg med fjordkryssingar, v/Prosjektleder Olav Ellevset frå Statens vegvesen
- Utstillingar inne og ute. 50 leverandørar til anleggsbransjen. Opent for alle, gratis adgang
- «Anleggsbransjen sett frå ein annan vinkel» - stand-up v/Hans Morten Hansen
- Stor sosial profil med eige opplegg for følge, opplegg og underhaldning for ungane med tryllekunstnar og illusjonist Paul Rocks.
- OKAB stiller med simulator for gravemaskin og hjullastar. Arrangerer maskinførarkonkurranse for ungane
- Vinn sydenturar. 3 x gåvekort a kr 10 000.-
- Det Norske Festorkester spelar til dans i Alex Dancing på laurdag

Hotel Alexandra og Hotel Loenfjord er reservert MEF.
Reserver allereie no enten du er leverandør eller medlem i MEF Region Vest og Region Midt

Paul Olaf Baraas, Regionsjef Vest: paul.olaf.baraas@mef.no / 906 22 087
Øyvind Bergset, Regionsjef Midt: oyvind.bergset@mef.no / 908 29 990

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

- et bredt utvalg kurs
- mange ulike fagområder

MEF-skolens kursoversikt for høsten:

MEF-skolen tilbyr et bredt utvalg kurs innen en rekke ulike fagområde.

Eksamensforberedende kurs for fagbrev i anleggsfagene

Kristiansand	Oppstart 30.august
Bergen	Oppstart 5.september
Stavanger	Oppstart 6.september
Tønsberg	Oppstart 6.september

Eksamensforberedende kurs for fagbrev i gjenvinningsfaget

Oslo	5.september
------	-------------

Eksamensforberedende kurs for bergsprenger

Lillestrøm	25. oktober
Bergen	8. november
Kristiansand	22. november

Etter- og videreutdanning for alle nivåer. Den beste veien for din bedrift - Velg MEF-skolen
Total oversikt og påmelding gå inn på www.mef.no

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

MEFs KS/HMS-system

**MEF har utviklet anleggsbransjens
KS/HMS-system for våre medlemsbedrifter!**

Systemet utvikles kontinuerlig i tråd med tilbakemeldinger fra våre mange brukere, og er det mest bransjetilpassede KS-systemet for anleggsbransjen. Systemet blir jevnlig revidert og oppdatert. Nå er også byggblankettene fra Standard Norge lagt inn i systemet. Henvend deg til ditt regionkontor eller hovedkontoret på tlf: 22 40 29 00 eller e-post: ksmef@mef.no for spørsmål.

KOMMER 28. AUGUST

Elmia Woods er årets store treff for nordmenn, svensker og finner som jobber med og i skogen. På årets messe ble norske Tobias Sletten (18) verdensmester i kjøring med lassbærer. Vi tar en prat med Tobias og ser på årets nyheter på skogsmaskinfronten i utgaven etter sommerferien. Til da ønsker vi deg og dine en riktig god sommer!

Løftemagnet med generator

Sveisegenerator

Høytrykkspumper

Veispylerutstyr

Rørspylertstyr

Luftkompressor

Kombi løftemagnet

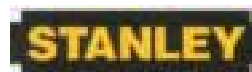
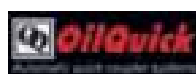
OTS Trading

Overseas Trading & Service Co. A/S
Postboks 267, 1326 Lysaker

Tlf. 67 12 24 60 - fax 67 58 07 16

Ole mob. 950 60 166, Kjell mob. 907 64 332 Avd.kontor Larvik: A. Bratlie tlf.: 920 58 816

e-mail: mail@ots.no - www.ots.no

**Vi skaffer deler til
Case maskiner!**

Store gutter gråter ikke

*Bortsett fra når det skjer noe med
gravemaskinen eller dumperen.*

Vel, vi overdriver kanskje litt. Men etter mer enn 35 års samarbeid vet vi hvor viktig det er å holde anleggsmaskinene i drift. Skulle det derfor skje en skade på noen av maskinene vet vi at skadeoppgjøret bør skje både fort og rettferdig. Derfor løser vi mer enn halvparten av alle saker innen 24 timer. Vi kaller det skadeoppgjør slik det burde være.

Vil du vite mer?

Ta kontakt med en av våre MEF-spesialister på telefon 02400.

I samarbeid med

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

www.if.no/mef
02400

Rolig, vi hjelper deg.

VOLVO L250G

I EN KLASSE FOR SEG

Volvo Maskin AS

Telefon: 66 81 86 86

Telefaks: 66 81 86 79

www.volvomaskin.no

Volvo L250G stiller virkelig i en klasse for seg - større og kraftigere enn hjullastere i den tradisjonelle 30-tonnsklassen. Og som blant annet i tunnellasting har vist seg å produsere nesten like mye som lastere på 50 tonn, med et dieselforbruk så lavt at det virkelig slår ut på bunnlinja! Maskinen har en Volvo-motor på 13 liter med turbo med variabel geometri som sørger for full effekt og høyt dreiemoment allerede ved svært lave turtall. Girkassa med *Optishift* gir høy kjørehastighet og lavt dieselforbruk ved last og bær. Og førermiljøet er i en absolutt særklasse, med lavt støynivå, lett betjening, topp inneklima og suveren sikt.

Ta kontakt og la oss fortelle mer om vår nye råttass av en hjullaster!

VOLVO CONSTRUCTION EQUIPMENT

